



Ein Rhanbarth Ar Waith

Consortiwm De-orllewin a Chanolbarth Cymru

Datganiad o Gyfrifon 2020-21

**Cynghrair o bum awdurdod lleol yw ERW, a reolir gan gyd-bwyllgor â chyfansoddiad cyfreithiol.
Ei nod yw gweithredu'r strategaeth a'r cynllun busnes rhanbarthol y cytunwyd arnynt er mwyn cefnogi gwelliant mewn ysgolion.**

ERW is an alliance of 5 local authorities governed by a legally constituted joint committee.
Its aim is to implement the agreed regional strategy and business plan to support school improvement.



MYNEGAI	TUDALEN
1-9 ADRODDIAD NARATIF – CRYNODEB O BERFFORMIAD ARIANNOL	3-12
TYSTYSGRIF YR ARCHWILYDD	13
DATGANIAD O GYFRIFON Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon	14-15
10. Datganiadau Ariannol Craidd – Egwyddorion Sylfaenol	
10.1 Safonau Adrodd Ariannol	16
10.2 Cysyniadau Cyfrifyddu	16
10.3 Dyfarniadau Beirniadol wrth Gymhwyso Polisiâu Cyfrifyddu ac Amcangyfrif Risg	17-18
10.4 Datganiad o Bolisiâu Cyfrifyddu	18-22
11. Datganiadau Ariannol Craidd – Elfennau a Manylion	
11.1 Dadansoddiad o Wariant a Chyllid	23-24
11.2 Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	25
11.3 Datganiad o Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn	26
11.4 Mantolen	27
11.5 Datganiad Llif Arian	28
12. Nodiadau i'r Dadansoddiad o Wariant a Chyllid	
12.1 Nodiadau i'r Dadansoddiad o Wariant a Chyllid	29
13. Nodiadau i'r Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	
13.1 Grantiau Refeniw	30-31
13.2 Costau Pensiwn	32-33
13.3 Costau Eithriadol	33
13.4 Manylion Taliadau Cydnabyddiaeth	33-35
13.5 Ffioedd Archwilio	35
13.6 Partïon Cysylltiedig	35
14. Nodiadau i'r Datganiad o Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn	
14.1 Addasiad rhwng y Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido Reoleiddiol	36
14.2 Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	36
14.3 Cronfeydd Wrth Gefn Andefnyddiadwy	36
15. Nodiadau i'r Fantolen	
15.1 Dyledwyr a Chredydwyr	37-38
15.2 Arian Parod a'r Hyn sy'n Cyfateb i Arian Parod	38
15.3 Rhwymedigaethau Digwyddiadol	38
15.4 Cronfa Bensiwn Wrth Gefn	39
16. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd	39

1.0 Adroddiad Naratif

1.1 Cyflwyniad

Mae Datganiad o Gyfrifon ERW ar gyfer 2020-21 yn gofnod o sefyllfa ariannol y flwyddyn. Nod yr adran hon o'r adroddiad yw cyfathrebu pwrpas ERW, y modd y mae wedi perfformio yn unol â'i strategaeth gyffredinol a dangosyddion perfformiad yn ystod y flwyddyn, yn ogystal â'r modd y mae wedi dyrannu ei adnoddau yn unol â'r canlyniadau arfaethedig. Mae'n arddangos perfformiad ar y cyd yn ystod y flwyddyn a pha mor barod y mae ERW i ddelio â'r heriau sydd i ddod a pharhau i ddarparu addysg trwy weithio rhanbarthol. Mae'n adrodd stori ERW trwy gyflwyno golwg cyfannol, clir a strwythuredig ar ei strategaeth, ei waith llywodraethu, ei berfformiad a'i ragolygon ar gyfer y dyfodol.

2.0 Trosolwg Sefydliadol

2.1 Ffeithiau Allweddol am ERW

Roedd ERW yn gynghrair o chwe awdurdod lleol, sef Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Penfro, Cyngor Sir Ceredigion, Cyngor Sir Powys, Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot a Chyngor Dinas a Sir Abertawe ar gyfer 2019-20. Gadawodd Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot ERW ar 31 Mawrth 2020, er bod ERW wedi parhau i ddarparu rhai gwasanaethau iddynt yn ystod 2020-21.

Roedd ERW yn gynghrair o bum awdurdod lleol, sef Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Penfro, Cyngor Sir Ceredigion, Cyngor Sir Powys a Chyngor Dinas a Sir Abertawe ar gyfer 2020-21. Gadawodd Cyngor Sir Ceredigion ERW ar 31 Mawrth 2021; felly, ar gyfer 2021-22, daeth yn gynghrair o bedwar awdurdod lleol o 1 Ebrill 2021 hyd at 31 Awst 2021.

Rhagwelwyd y byddai ERW yn dod i ben ar 31 Awst 2021 a byddai partneriaeth newydd, 'Partneriaeth', o dri awdurdod lleol - Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Penfro a Chyngor Dinas a Sir Abertawe yn cychwyn o 1 Medi 2021 gyda chynllun cyfreithiol newydd cytundeb. Fodd bynnag, oherwydd oedi wrth benderfynu ar y strwythur staffio ar gyfer y Partneriaeth newydd a'r amserlenni ar gyfer cwblhau'r prosesau ymgynghori ac adnoddau dynol cysylltiedig, bydd ERW bellach yn dod i ben ar ddiwedd 2021-22. Er bod Cyngor Sir Powys wedi parhau'n rhan o ERW tan 31 Awst 2021, nid yw wedi derbyn unrhyw wasanaethau o 1 Medi 2021. Mae'r 'Partneriaeth' newydd yn gweithredu ar ffurf gysgodol ar hyn o bryd, ac mae'r cytundeb cyfreithiol newydd yn cael ei ystyried ar hyn o bryd i'w gymeradwyo gan bob un o'r tri awdurdodau lleol partner. Deallir y bydd yr awdurdodau lleol eraill yn gwneud eu trefniadau eu hunain ar gyfer y dyfodol.

Llywodraethir ERW gan Gyd-bwyllgor sydd â chyfansoddiad cyfreithiol, ac mae'n darparu un gwasanaeth effeithiolrwydd ysgolion proffesiynol, rhanbarthol, integredig, sy'n ysgogi gwelliant yn yr ysgol a chyflawniad y dysgwyr ledled yr ardal gyfunol yn rhanbarth De-orllewin a Chanolbarth Cymru.

2.2 Y Cyd-bwyllgor

Mae'r Cyd-bwyllgor yn cynnwys Arweinydd pob awdurdod lleol, wedi'i gefnogi gan Brif Weithredwr pob awdurdod lleol, ac fe'i cynghorir gan y Bwrdd Gweithredol, y Cyfarwyddwr Addysg Arweiniol, Prif Swyddogion ERW, Swyddogion Statudol, arbenigwyr gwella ysgolion allanol, a chynrychiolwyr y Penaethiaid. Mae Llywodraeth Cymru, Estyn a Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC) yn mynychu cyfarfodydd y Cyd-bwyllgor. Mae'r Gwasanaeth Archwilio Mewnol ac Archwilio Cymru yn adrodd yn annibynnol i'r Cyd-bwyllgor. Cadeirydd y Cyd-bwyllgor yw'r Cynghorydd Emlyn Dole, Arweinydd Cyngor Sir Caerfyrddin.

2.3 Y Bwrdd Gweithredol

Mae'r Bwrdd Gweithredol yn cynnwys Cyfarwyddwyr Addysg pob un o'r awdurdodau lleol, y Prif Swyddogion ERW, cynrychiolwyr y Penaethiaid, y Swyddog Adran 151/y Dirprwy Swyddog Adran 151 (lle bo hynny'n berthnasol) ac aelodau allanol (lle bo hynny'n berthnasol).

2.4 Y Strwythur Rheoli

Yn ystod 2020-21, penodwyd dau Brif Swyddog Dros Dro yn lle rôl y Rheolwr Gyfarwyddwr.

- **Prif Weithredwr Arweiniol** – Phil Roberts (Prif Weithredwr, Abertawe)
- **Cyfarwyddwr Addysg Arweiniol** – Gareth Morgans (Cyfarwyddwr Addysg, Sir Gaerfyrddin)
- **Rheolwr Gyfarwyddwr Dros Dro** – Andi Morgan (wedi gadael ar 31 Mai 2020)
- **Rheolwr Gyfarwyddwr Dros Dro** – cymerodd Yan James yr awenau oddi wrth Andi Morgan (Rheolwr Gyfarwyddwr Dros Dro) ar 1 Mehefin 2020, ac ymddeolodd ar 31 Awst 2020.
- **Prif Swyddog Dros Dro** – cymerodd Ian Altman yr awenau oddi wrth Yan James (Rheolwr Gyfarwyddwr Dros Dro) ar 1 Medi 2020.
- **Prif Swyddog Dros Dro** – cymerodd Greg Morgan yr awenau oddi wrth Yan James (Rheolwr Gyfarwyddwr Dros Dro) ar 1 Medi 2020.
- **Swyddog A151** – Jon Haswell (Cyfarwyddwr Adnoddau, Sir Benfro)
- **Swyddog Monitro** – Elin Prysor (Swyddog Monitro, Ceredigion)

Gan fod Cyngor Sir Ceredigion wedi gadael ERW ar 31 Mawrth 2021, ysgwyddodd Tracey Meredith (Prif Swyddog Cyfreithiol a Swyddog Monitro, Abertawe) rôl y Swyddog Monitro o 1 Ebrill 2021 ymlaen.

2.5 Gwerthoedd ERW

Mae ERW yn un o bedwar consortiwm addysg rhanbarthol yng Nghymru. Ei fwriad yw darparu un gwasanaeth gwella ysgolion cyson, integredig a phroffesiynol ledled yr awdurdodau lleol perthynol.

Mae'r model cenedlaethol ar gyfer gwella ysgolion yng Nghymru wedi'i seilio ar weledigaeth o gonsortia rhanbarthol ar gyfer gwella ysgolion yn gweithio ar ran awdurdodau lleol i arwain a chydlynu'r gwelliant ym mherfformiad ysgolion ac yn addysg pobl ifanc.

I gyflawni gweledigaeth ERW, mae gan ERW werthoedd diffiniedig i arwain popeth a wna. Mae'r rhain yn cynnwys effeithiolrwydd; ymrwymiad; uniondeb; arloesedd a chydweithredu.

Mae ERW yn defnyddio ystod eang o ddulliau hyblyg fel y gellir rhoi atebion pwrpasol ar waith i gefnogi ysgolion pan fydd arnynt eu hangen. Mae ERW yn cefnogi athrawon trwy ddarparu a threfnu rhaglenni dysgu proffesiynol i gefnogi unigolion ar eu taith tuag at arweinyddiaeth, gan feithrin arbenigedd a gallu, lle bo angen, mewn ysgolion ledled y rhanbarth.

2.6 Nodau ERW

Mae gan ERW bum nod:

1. Gwella ansawdd yr **arweinyddiaeth** a'i heffaith ar ddeilliannau.
2. Gwella ansawdd y **profiadau addysgu a dysgu**, ynghyd â'u heffaith ar ddeilliannau.
3. Lleihau effaith tlodi ar gyrhaeddiad, cefnogi dysgwyr agored i niwed, a **sicrhau bod pob dysgwr yn gwireddu ei botensial**.
4. Darparu ymyrraeth, her a **chymorth pwrpasol ac o ansawdd uchel** i ysgolion.
5. **Cyfathrebu** mewn modd effeithiol â'r holl randdeiliaid.

2.7 Ffynonellau Cyllid

Mae ERW yn cael ei gyllido gan ddwy brif ffynhonnell – cyfraniad blynyddol gan bob un o'r Awdurdodau Lleol, a grant gan Lywodraeth Cymru.

3.0 Llywodraethu

3.1 Y Cod Llywodraethu Corfforaethol

Cymeradwywyd Cod Llywodraethu Corfforaethol ERW gan y Cyd-bwyllgor ar 16 Gorffennaf 2018.

3.2 Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Mae Datganiad Llywodraethu Blynyddol ERW yn darparu trosolwg o effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu ERW yn ystod 2020-21. Mae'n amlgu materion llywodraethu arwyddocaol a blaenoriaethau ar gyfer gwella i ERW fynd i'r afael â nhw yn 2021-22.

Bydd y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer 2020-21 yn cael ei ystyried a'i gymeradwyo gan Gyd-bwyllgor ERW (neu Gyd-bwyllgor y Bartneriaeth newydd), ochr yn ochr â Datganiad o Gyfrifon ERW.

4.0 Model Gweithredol

4.1 Cynllun Busnes ERW

Cymeradwywyd Cynllun Busnes ERW ar gyfer 2020-21 gan y Cyd-bwyllgor ar 13 Tachwedd 2020. Roedd y Cynllun Busnes yn nodi pum blaenoriaeth gwella sy'n gyson ag amcanion galluogi Cenhadaeth ein Cenedl, gan adlewyrchu blaenoriaethau lleol a rhanbarthol ar yr un pryd.

- Datblygu a chyflwyno cwricwlwm trawsnewidiol;
- Datblygu proffesiwn addysg o safon uchel;
- Creu arweinwyr ysbrydoledig, a'u hwyluso i gydweithredu er mwyn codi safonau;
- Creu ysgolion cryf a chynhwysol, sydd wedi ymrwymo i ragoriaeth a llesiant;
- Datblygu prosesau cadarn o ran asesu, gwerthuso ac atebolrwydd, i gefnogi system sy'n hunanwella.

Datblygwyd Cynllun Busnes ERW ar gyfer 2020-21 trwy ddefnyddio canlyniadau hunanwerthuso, canfyddiadau ymchwil a chynllunio traws-gonsortia, yn ogystal â thrwy nodi blaenoriaethau ysgolion, awdurdodau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol. Cyn cyhoeddi'r cynllun, ymgynghorwyd ag amrywiaeth eang o randdeiliaid yn ystod y broses o'i ddatblygu, ac maent hefyd wedi cyfrannu ato.

- Penaethiaid
- Y Cyfarwyddwyr Addysg
- Cyd-bwyllgor a Bwrdd Gweithredol ERW
- Tîm Canolog ERW
- Y Bwrdd Cyfeirio Penaethiaid
- Grwpiau Strategaeth ERW

4.2 Fframwaith Rheoli Perfformiad

Ac yntau'n Awdurdod Lleol sy'n gyfrifol am gyflogi ar ran ERW, defnyddir Fframwaith Rheoli Perfformiad Cyngor Sir Penfro, dyddiedig Gorffennaf 2019. Mae'r fframwaith hwn yn galluogi'r holl staff sy'n gweithio i ERW i nodi'r modd y mae eu gwaith yn cyfrannu at gyflawni amcanion cyffredinol y sefydliad. Mae hyn yn cael ei gyflawni trwy gasglu a chyhoeddi hierarchaeth o gynlluniau wedi'u cysoni. Mae'r cynlluniau lefel uchaf yn disgrifio amcanion ERW, yn pennu'r cyfeiriad strategol ac yn rhoi ystyriaeth hirdymor ar waith. Mewn cyferbyniad, mae cynlluniau adolygu perfformiad swyddogion unigol yn cael eu hadolygu'n flynyddol, ac, mewn sawl achos, ddwywaith y flwyddyn. Cyfeirir yn aml at y cysylltiad rhwng y cynlluniau hyn fel y "Llinyn Aur".

5.0 Risgiau a Chyfleoedd

5.1 Rheoli Risgiau Busnes

Mae'r Aelodau a'r Swyddogion yn gyfrifol am sicrhau bod risg yn cael ei hystyried yn rhan o'r penderfyniadau a wneir ganddynt, a bod trefniadau priodol yn cael eu rhoi ar waith i reoli risg. Mae gan y Cyd-bwyllgor gyfrifoldeb dros oruchwylio trefniadau ERW ar gyfer Rheoli Risgiau Busnes.

Mae cofrestr risgiau corfforaethol ERW yn nodi'r risgiau (bygythiadau) o ran cyflawni nodau ERW. Gan ei bod yn ddogfen fyw, mae'n cael ei hadolygu a'i diweddarau'n barhaus, ac fe'i hadolygwyd yn ffurfiol ddiwethaf gan y Cyd-bwyllgor ar 9 Chwefror 2021. Dangosir sgorau gweddilliol y risg isod:

Risg	Sgorau Gweddilliol y Risg
Llywodraethu ERW	12
Toriadau i Gyllidebau Ysgolion	12
Proses Fonitro Estyn ar gyfer Sir Benfro yn arwain at gamau dilynol	8
Proses Fonitro Estyn ar gyfer Powys yn arwain at gamau dilynol parhaus	8
Peidio â Chydymffurfio â Chynllun Gweithredu Estyn	8
Yr ALI yn methu cydymffurfio â'r Rheoliadau Grant	6
Diogelu Data	6
Canfod nad yw ERW yn rhoi Gwerth am Arian	6
Peidio ag ymateb i gymwysterau 2021	6
Amseroldeb Cyllid Llywodraeth Cymru	6
Cyflawni Cenhadaeth ein Cenedl	6
Tryloywder y broses Lywodraethu	6
Effaith COVID-19	6
Proses Fonitro Estyn ar gyfer Sir Gaerfyrddin yn arwain at gamau dilynol	4
Proses Fonitro Estyn ar gyfer Ceredigion yn arwain at gamau dilynol	4
Proses Fonitro Estyn ar gyfer Abertawe yn arwain at gamau dilynol	4
Arbedion o ran Costau sy'n ofynnol gan Lywodraeth Cymru	4
Diffyg eglurder o ran swyddogaethau	4
Diffyg cyfathrebu	4
Peidio â Chyflawni'r Cynllun Busnes	4

5.2 Risgiau Ariannol Allweddol ar gyfer 2021-22 a Thu Hwnt

Isod, amlinellir rhai o'r risgiau ariannol allweddol a ystyriwyd gan ERW wrth bennu'r gyllideb ar gyfer 2021-22 (pum mis o 1 Ebrill 2021 hyd at 31 Awst 2021):

- Roedd yn rhaid gwneud nifer o dybiaethau ac amcangyfrifon er mwyn creu'r gyllideb. Mae'r tybiaethau a'r amcangyfrifon yn ddarostyngedig i newid wrth iddynt gael eu cadarnhau.
- Mae'r cyllid ar gyfer Grant Gwella Ysgolion y Consortia Rhanbarthol (RCSIG) yn ddangosol yn unig ac yn ddarostyngedig i newid gan Lywodraeth Cymru, a bydd yn cael ei dalu'n uniongyrchol i'r Awdurdodau Lleol (cafodd ei dalu'n uniongyrchol i ERW mewn blynyddoedd blaenorol).
- Mae llythyrau cynnig grant o ran y RCSIG a'r Grant Datblygu Disgyblion ar gyfer 2020-21 wedi cael eu hoedi, hyd nes y ceir cytundeb rhwng Llywodraeth Cymru ac ERW o ran cefnogi Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot yn 2020-21.
- Cytundebau Lefel Gwasanaeth (CLGau) – cytunwyd sawl blwyddyn yn ôl y byddai 12 mis o rybudd yn cael i roi i derfynu unrhyw CLGau. Mae yna bosibilrwydd o ddyblygu costau ar gyfer 2021-22 mewn perthynas â rhai CLGau, e.e. yr Archwiliad Mewnol, gan y bydd angen cynnal dau, sef un ar gyfer pob strwythur. Gallai cytuno ar CLGau newydd fod yn ddrutach, gan nad yw rhai o'r CLGau cyfredol wedi cynyddu ers sawl blwyddyn.

- Ni fydd unrhyw gyllid grant ar gyfer y Grant Datblygu Disgyblion na'r RCSIG yn cael ei dalu i ERW. Er mwyn cyllido ERW a chaniatáu i'r Cynllun Busnes gael ei gyflawni hyd at 31 Awst 2021, bydd angen i bob Awdurdod Lleol drosglwyddo elfen wedi'i chytuno o'i RCSIG ynghyd ag elfen gydgyssylltu y Grant Datblygu Disgyblion i ERW.
- Nid yw hyblygrwydd grant Llywodraeth Cymru yn yr RCSIG ar gael mwyach.
- Isel iawn yw cronfeydd wrth gefn ERW, a bydd angen defnyddio unrhyw gronfeydd wrth gefn, hyd at ddiwedd 2020-21, i gyfrannu at gyllido'r Tîm Canolog Craidd yn 2021-22.
- Mae gwaith yn mynd rhagddo mewn perthynas â'r model ariannol a chyllido yn y dyfodol o 1 Medi 2021 ymlaen, ond mae yna ansicrwydd yn bodoli. Mae parhau i ddibynnu ar gyllid grant yn dal i fod yn risg.

6.0 Strategaeth a Dyrannu Adnoddau

6.1 Dyraniadau Grant

Mae Grant Gwella Ysgolion y Consortia Rhanbarthol (RCSIG) yn cael ei ddyrannu yn unol â Blaenoriaethau Gweinidogol Cenedlaethol. Caiff y grantiau a ddaw i law eu dyrannu yn unol â blaenoriaethau Cynllun Busnes ERW ar gyfer 2020-21, yn unol â Grwpiau Strategaeth ERW:

- Y Cwricwlwm
- Dysgu Proffesiynol
- Arweinyddiaeth
- Y Gymraeg
- Digidol
- Tegwch a Llesiant

Cedwir yn ofalus at delerau ac amodau'r grant a, lle bo hynny'n bosibl, gwneir cysylltiadau clir rhwng grantiau er mwyn galluogi gwell gwerth am arian wrth gynllunio gwariant. Mae diweddariad yn cael ei gynnwys yn yr Adroddiad Cyllid a ddarperir i'r Cyd-bwyllgor ymhob cyfarfod.

6.2 Cyllid Grant Llywodraeth Cymru

Amlinellir yr amrywiaeth o grantiau Llywodraeth Cymru a ddaeth i law yn ystod 2020-21 yn Nodyn 13.

7.0 Perfformiad

7.1 Adrodd ar Berfformiad

Adroddir yn rheolaidd wrth y Cyd-bwyllgor ar berfformiad rhanbarthol sy'n ymwneud â chanlyniadau arholiadau a chynnydd o ran gweithredu'r Cynllun Busnes.

7.2 Adrodd Ariannol

Mae'r Cyd-bwyllgor yn cael Adroddiad Diweddarau Ariannol gan y Swyddog A151 ymhob un o'i gyfarfodydd.

7.3 Crynodeb o'r Perfformia Ariannol

Mae'r crynodeb o'r perfformiad ariannol yn rhoi trosolwg lefel uchel o sefyllfa ariannol y Consortiwm ar 31 Mawrth 2021. Yn y paragraffau canlynol, caiff yr alldro terfynol ar gyfer 2020-21 ei gymharu â'r amcangyfrif gwreiddiol y cytunwyd arno gan Gyd-bwyllgor ERW ar 21 Gorffennaf 2021, a rhoddir ystyriaeth i gyllideb y Tîm Canolog a'r sefyllfa gyllido ar gyfer 2021-22 (pum mis o 1 Ebrill 2021 hyd at 31 Awst 2021) a gymeradwywyd ar 30 Mawrth 2021.

7.4 Gwariant Refeniw

Y Tim Canolog	2020-21		2020-21	2020-21	2019-20
	Y Tim Canolog		Grantiau	Cyfanswm	Cyfanswm
	Cyllideb Ddiwygiedig £000	Gwariant Gwirioneddol £000	Gwariant Gwirioneddol £000	Gwariant Gwirioneddol £000	Gwariant Gwirioneddol £000
Gwariant Gros					
Cyflogeion	845	678	2,441	3,119	3,973
Tir ac Adeiladau	59	63	0	63	76
Cludiant	3	1	4	5	64
Cyfieithu	2	6	28	34	36
Cyflenwadau a Gwasanaethau	43	28	4	32	163
Ymgynghoriaeth	14	24	415	439	695
Gwasanaethau Cymorth	125	114	25	139	139
Taliadau i ysgolion trwy'r ALLau ar gyfer gwaith penodol	0	0	2,328	2,328	2,407
Hwyluso	0	4	12	16	119
Grantiau a Drosglwyddwyd i ALLau	0	0	50,323	50,323	57,194
Darpariaeth Drwgddyled	0	0	0	0	(20)
Cyfanswm y Gwariant Gros	1,091	918	55,580	56,498	64,846
Incwm					
Cyfraniadau gan yr Aelod- awdurdodau Lleol	(480)	(480)	0	(480)	(250)
Grant Llywodraeth Cymru	(313)	(500)	(55,278)	(55,778)	(63,904)
Incwm Grant Arall	-	0	(302)	(302)	(398)
Y defnydd o gyllid CGA nas defnyddiwyd	(298)	0	0	0	(231)
Incwm Amrywiol	-	(208)	0	(208)	(93)
Cyfanswm yr Incwm	(1,091)	(1,188)	(55,580)	(56,768)	(64,876)
Gwarged Net	-	(270)	0	(270)	(30)
Dyranïad o'r Gronfa Wrth Gefn	-	0	-	-	-
Dyranïad i'r Gronfa Wrth Gefn	-	270	-	270	30

Sylwadau ar Berfformiad Refeniw 2020-21

Cyfanswm gwariant gros Consortiwm ERW ar gyfer 2020-21 oedd £56.5 miliwn, a oedd yn cynnwys gwerth £50.3 miliwn o grantiau a drosglwyddwyd yn uniongyrchol i'r pum Awdurdod Lleol cyfansoddol.

Canlyniad effaith COVID-19 ar weithrediadau ERW a'r defnydd o'r hyblygrwydd grant gwerth £0.5 miliwn a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru oedd gwariant net o (£0.270 miliwn) ar gyfer 2020-21, sydd wedi'i neilltuo i'r Gronfa Wrth Gefn wedi'i Chlustnodi.

Cyflwynwyd adroddiadau monitro ar y gyllideb a diweddariadau ariannol rheolaidd i Gyd-bwyllgor a Bwrdd Gweithredol ERW trwy gydol y flwyddyn, a chawsant yr wybodaeth ddiweddaraf am adnoddau grant ychwanegol wrth iddynt ddod ar gael. Mae holl adroddiadau'r Cyd-bwyllgor i'w gweld ar wefan ERW www.erw.cymru

Cafodd yr Awdurdodau Lleol anfoneb gwerth £480 mil am eu cyfraniadau ar gyfer 2020-21. Yn wahanol i gonsortia eraill, nid yw ERW yn cyflogi Ymgynghorwyr Her Gwella Ysgolion yn uniongyrchol. Cânt eu cyflogi

gan bob Awdurdod Lleol, ac maent yn cydweithio ledled y rhanbarth cyfan, fel y bo angen, i ddarparu gwasanaeth effeithiol. Felly, dim ond Tîm Canolog gweinyddol bach y mae ERW yn ei gyflogi'n uniongyrchol, ac mae'r tîm hwn yn cefnogi'r Rheolwr Gyfarwyddwr neu'r Prif Swyddogion Dros Dro.

Rhannwyd y cyfraniadau at gostau'r Tîm Canolog rhwng y pum Awdurdod Lleol ar sail niferoedd y disgyblion ar gyfer CYBLD 19.

Awdurdod Lleol	% y Disgyblion yn y Rhanbarth	Cyfraniad
Powys	17.1%	£81,934
Ceredigion	9.1%	£43,741
Sir Benfro	16.6%	£79,898
Sir Gaerfyrddin	25.8%	£123,998
Abertawe	31.4%	£150,785
Cyfanswm	100%	£480,356

Defnyddiwyd y canrannau hyn hefyd i ddyrannu cronfeydd wrth gefn ledled y pum Awdurdod Lleol.

Ariannwyd £500 mil o gostau'r Tîm Canolog trwy gyfrwng grantiau amrywiol gan Lywodraeth Cymru.

7.4.1 Y Gyllideb a'r Sefyllfa Gyllido, 1 Ebrill-31 Awst 2021

Gwariant wedi'i Gyllidebu	Y Tîm Canolog		Y Tîm Craidd	Cyfanswm
	Cyllid Craidd £000	Cyllid Grant £000	Cyllid Grant £000	
Cyflogau, Secondiadau, Arbenigwyr	246	11	905	1,162
Teithio, Cynhaliath, Hyfforddiant a Datblygiad	1	-	2	3
Caledwedd TG a Ffonau symudol	-	-	1	1
	247	11	908	1,166
Rhent a Llety	36	-	-	36
Treuliau Cyffredinol y Swyddfeydd	5	-	-	5
Deunydd ysgrifennu, Ffonau, Llungopïo	3	-	-	3
Cyfieithu	3	-	11	14
Meddalwedd a Marchnata	22	-	5	27
Cytundebau Lefel Gwasanaeth	33	25	-	58
Yr Archwiliad Allanol	14	-	-	14
Treuliau Cyfreithiol	10	-	-	10
Amcanion y Cynllun Busnes	-	-	202	202
	126	25	218	369
Cyfanswm y Gwariant Amcangyfrifedig	373	36	1,126	1,535
Incwm wedi'i Gyllidebu				
Cyfraniadau'r ALLau	(182)	-	-	(182)
Cyllid Wrth Gefn	(77)	-	-	(77)
Y defnydd o gyllid CGA nas defnyddiwyd	(114)	-	-	(114)
Cyllid Grant Gwella Ysgolion y Consortia Rhanbarthol (Llai y Grant Gwella Addysg)	-	(36)	(750)	(786)
Cyllid Grant Gwella Ysgolion y Consortia Rhanbarthol (Y Grant Gwella Addysg wedi'i gadw gan ERW yn Unig)	-	-	(315)	(315)
Cyllid Grant Gwella Ysgolion y Consortia Rhanbarthol (Cydllynydd y Grant Datblygu Disgyblion yn Unig)	-	-	(27)	(27)
Cyllid Grant Gwella Ysgolion y Consortia Rhanbarthol (Amcangyfrif Castell-nedd Port Talbot)	-	-	(34)	(34)
Cyfanswm yr Incwm Amcangyfrifedig	(373)	(36)	(1,126)	(1,535)

7.4.2 Goblygiadau a Risgiau

Ni ddisgwylir bod yna unrhyw ymrwymadau na rhwymedigaethau nas cyllidebwyd ar eu cyfer yn deillio o 2020-21 na all y Consortiwm eu talu. Amlinellir y risgiau o ran dyfodol ERW a'r ôl troed yn y dyfodol ar gyfer addysg trwy weithio rhanbarthol yn 2.1 a 5.2.

Nodir meysydd risg hefyd yn y Rhwymedigaethau Digwyddiadol, a welir yn nodyn 15.3.

7.4.3 Buddsoddiad Cyfalaf

Ni fu unrhyw wariant cyfalaf yn 2020-21. Caiff grantiau cyfalaf gan Lywodraeth Cymru eu trosglwyddo'n uniongyrchol i'r Awdurdod Lleol perthnasol.

7.4.4 Asedau a Rhwymedigaethau

Asedau Cyfredol a Rhwymedigaethau Cyfredol

Roedd cyfanswm dyledwyr ERW yn werth £295 mil, ar gyfer cyllid grant i ddod a thalu anfonebau secondiadau. Ni nodwyd unrhyw faterion mewn perthynas â lleihad yng ngwerth unrhyw asedau cyfredol eraill.

Ni nodwyd unrhyw faterion mewn perthynas â setlo rhwymedigaethau cyfredol.

Rhwymedigaethau Pensiynau

Mae ERW yn rhan o ddau gynllun pensiwn – Cronfa Bensiwn Dyfed a'r Cynllun Pensiwn Athrawon.

Mae **Cynllun Pensiwn Dyfed**, a weinyddir gan Gyngor Sir Caerfyrddin, yn gynllun â buddion wedi eu diffinio, a ariennir, y mae cyflogeion a Chyd-bwyllgor ERW fel cyflogwr yn talu cyfraniadau iddo. Mae'r cynllun yn gweithredu'n unol â'r ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â Phensiynau Llywodraeth Leol.

Cafodd cyfradd gyfansawdd o ran cyfraniadau'r cyflogwr, a ddefnyddiwyd yn 2020-21, ei chyfrifo gan actiwari'r Gronfa yn seiliedig ar y prisiad ar 31 Mawrth 2019 ar gyfer holl gyflogeion ERW sy'n aelodau o'r cynllun.

Cafodd y Gronfa ei phrisio ar 31 Mawrth 2019. Adlewyrchir canlyniadau'r prisiad hwn yng nghyfrifon 2020-21.

Mae Cronfa Dyfed wedi gweld cynnydd yn ei diffyg net. Roedd gan Gyngor Sir Penfro rhwymedigaeth pensiwn gwerth £265.1 miliwn, fel y'i cofnodwyd ar 31 Mawrth 2021 (a hynny o gymharu â £251.2 miliwn ar 31 Mawrth 2020). Mae cyfran y rhwymedigaeth pensiwn sy'n ymwneud ag ERW wedi cynyddu i £0.613 miliwn ar 31 Mawrth 2021 (o gymharu â £0.407 miliwn ar 31 Mawrth 2020), gyda'r gweddill yn ymwneud â Chyngor Sir Penfro. Ni ragwelir bod yna unrhyw achos pryder ar hyn o bryd, gan fod y rhagdybiaethau actiwaraidd a ddefnyddiwyd i gyfrifo sefyllfa'r fantolen yn gymhleth, sy'n golygu y gallai'r taliadau gwirioneddol fod yn wahanol. Bydd y sefyllfa'n cael ei hadfer yn yr hirdymor gyda'r Gronfa'n gallu cyflawni ei hymrwymadau.

Goblygiadau a Risgiau

Yn ystod 2017, cyflwynwyd system o gofrestru staff yn awtomatig ar gyfer y Cynllun.

Sefydlwyd Cronfa Fuddsoddi Pensiynau Cymru Gyfan o ganlyniad i gytundeb Cenedlaethol y Deyrnas Unedig ag Adran y Trysorlys er mwyn cynyddu maint y cronfeydd buddsoddi a lleihau costau gweinyddu. Gweinyddir y gronfa hon gan Gyngor Sir Caerfyrddin, a daeth i rym ym mis Ebrill 2018. Bydd y gronfa newydd yn gyfrifol am fuddsoddi cyllid yr wyth cronfa pensiwn Llywodraeth Leol gyfredol. Bydd pob cronfa pensiwn gyfredol sy'n rhan o Gronfa Fuddsoddi Cymru Gyfan yn parhau i allu pennu ei meini prawf a'i strategaethau buddsoddi ei hun.

Mae'r prif risgiau sy'n wynebu Cyd-bwyllgor ERW yn ymwneud â'r canlynol:

- Nifer cyffredinol y cyfranwyr at y gronfa, o gymharu â nifer y pensiynwyr, yn lleihau'n sylweddol, gan arwain at gyfraddau uwch yng nghyfraniadau cyflogwyr.
- Unrhyw gynnydd canlyniadol yng nghyfraddau cyfraniadau cyflogwyr yn sgil y diwygiadau parhaus a amlinellir uchod neu berfformiad economaidd gwael buddsoddiadau Cronfa Dyfed.

Gan mai nifer bach o gyflogeion a gyflogir gan ERW, mae'r risg i ERW yn fach yn hyn o beth.

Cynllun Pensiwn Athrawon

Gweinyddir y cynllun gan yr Adran Addysg yng Nghymru a Lloegr. Ni chaiff y cynllun hwn ei gyllido. Mae hyn yn golygu nad oes yna asedau wedi eu buddsoddi sydd wedi cronni i dalu costau'r pensiwn cyn iddynt godi, ac felly ni fydd unrhyw asedau na rhwymedigaethau cyllido yn ymddangos ym Mantolen Cyd-bwyllgor ERW.

Mae Cyngor Sir Penfro yn gyfrifol am gostau unrhyw fuddion ychwanegol a ddyrennir o ganlyniad i ymdeol yn gynnar y tu allan i delerau'r cynllun athrawon.

Goblygiadau a Risgiau

Cyflwynodd y Llywodraeth ddiwygiadau i bensiynau Athrawon o fis Ebrill 2015 ymlaen. Yn y dyfodol, bydd pensiynau yn seiliedig ar bensiynau cyfartaledd gyrfu yn hytrach na phensiynau cyflog terfynol.

Mae'r brif risg sy'n wynebu Cyd-bwyllgor ERW yn ymwneud â'r cynnydd canlyniadol yng nghyfraddau cyfraniadau cyflogwyr yn sgil cymarebau cyfrannwr/pensiynwr is a'r diwygiadau a amlinellir uchod.

7.4.5 Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy a Balansau

Cronfa Weithio Wrth Gefn Gyffredinol

Mae'r gronfa wrth gefn hon yn cynnwys balans gweithio ERW, a chaiff ei chynnal i dalu am ddigwyddiadau gweithredol posibl o ddydd i ddydd. Cafodd ei chreu yn 2016-17 er mwyn darparu lefel ddigonol o gyllid i ddelio ag unrhyw wariant annisgwyl. Roedd balans y gronfa wrth gefn hon yn £100 mil ar ddiwedd 2020-21.

Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi

Mae'r rhain yn cynnwys balansau a ddelir ar ddiwedd y flwyddyn at ddibenion penodol, a chânt eu defnyddio yn unol â'r gofynion penodol hynny. Roedd balans y cronfeydd hyn y £622 mil ar ddiwedd 2020-21.

Cyllid Cyngor y Gweithlu Addysg (CGA) nas Defnyddiwyd

Mae CGA yn rhoi cyllid grant i ERW bob blwyddyn i ariannu hyfforddiant. Pan fo cost darparu'r hyfforddiant yn llai na'r grant blyneddol, mae CGA wedi dweud nad yw'n ofynnol i'r grant gael ei ad-dalu, a chaiff balans ei gronni. Roedd y balans yn £650 mil ar ddiwedd 2020-21.

7.4.6 Buddiannau o Bwys

Mae'n ofynnol i aelodau Cyd-bwyllgor ERW, Swyddogion Arweiniol a Swyddogion y Bwrdd Gweithredol ddatgan unrhyw wrthdaro buddiannau posibl sy'n deillio o gyflogaeth a threfniadau eraill. Nid oes unrhyw wrthdaro buddiannau i'w gofnodi.

7.4.7 Taliadau i Archwilwyr

Amcangyfrifir y bydd £18 mil yn cael ei dalu i Archwilio Cymru am y gwaith o archwilio datganiadau ariannol 2020-21. Bydd yr holl waith o ardystio grantiau yn destun Archwiliad Mewnol, fel sy'n ofynnol gan Lywodraeth Cymru.

7.4.8 Digwyddiadau Ôl-fantolen

Darfodiad ERW

Rhagwelwyd y byddai ERW yn dod i ben ar 31 Awst 2021 a byddai partneriaeth newydd, 'Partneriaeth', o dri awdurdod lleol - Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Penfro a Chyngor Dinas a Sir Abertawe yn cychwyn o 1 Medi 2021 gyda chynllun cyfreithiol newydd cytundeb. Fodd bynnag, oherwydd oedi wrth benderfynu ar y strwythur staffio ar gyfer y Partneriaeth newydd a'r amserlenni ar gyfer cwblhau'r prosesau ymgynghori ac adnoddau dynol cysylltiedig, bydd ERW bellach yn dod i ben ar ddiwedd 2021-22. Er bod Cyngor Sir Powys wedi parhau'n rhan o ERW tan 31 Awst 2021, nid yw wedi derbyn unrhyw wasanaethau o 1 Medi 2021. Mae'r 'Partneriaeth' newydd yn gweithredu ar ffurf gysgodol ar hyn o bryd, ac mae'r cytundeb cyfreithiol newydd yn cael ei ystyried ar hyn o bryd i'w gymeradwyo gan bob un o'r tri awdurdodau lleol partner. Deallir y bydd yr awdurdodau lleol eraill yn gwneud eu trefniadau eu hunain ar gyfer y dyfodol.

Trosglwyddwyd staff ERW a lwyddodd i gael gwaith gyda'r 'Partneriaeth' newydd yn ystod 2021-22. Gadawodd rhai staff neu ymddeolodd o ERW a daeth secondiadau i ben. Roedd rhai diswyddiadau, ond ni wnaed unrhyw ddarpariaeth ar gyfer unrhyw rhwymedigaeth yn y datganiadau ariannol hyn gan y rhagwelwyd y byddai'r nifer yn fach, a bydd unrhyw gostau'n cael eu hariannu gan aelodau awdurdod lleol blaenorol ERW, cronfeydd ERW neu'r awdurdod lleol presennol aelodau ERW.

8.0 Rhagolygon

Mae'r rhagolygon ar gyfer ERW yn y dyfodol wedi'i amlinellu yn yr Adroddiad Naratif uchod.

9.0 Sail Paratoi a Chyflwyno

Mae unrhyw faterion a allai effeithio ar allu ERW i gyflawni ei Gynllun Busnes wedi cael eu nodi yng nghorff yr Adroddiad Naratif.

Os bydd arnoch angen rhagor o wybodaeth am Ddatganiad o Gyfrifon ERW, cysylltwch â'r Cyfarwyddwr Adnoddau, Cyngor Sir Penfro, Neuadd y Sir, Hwlfordd, SA61 1TP. Mae Datganiad Cyfrifon ERW hefyd ar gael ar wefan ERW.

**Jonathan Haswell FCCA
Cyfarwyddwr Adnoddau a Swyddog A151 ERW
29 Ebrill 2022**

Adroddiad Annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i Aelodau Cyd-bwyllgor Ein Rhanbarth ar Waith

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn y ffurf y cawsant eu drafftio'n wreiddiol. Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol yw'r fersiwn hwn. ERW sydd yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad, nid yr Archwilydd Cyffredinol.

Adrian Crompton
Ar gyfer ac ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru
(Y dyddiad i'w bennu)

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

DATGANIAD O GYFRIFON

CYD-BWYLLGOR ERW

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD

Cyfrifoldebau Cyd-bwyllgor ERW

Mae'n ofynnol i Gyd-bwyllgor ERW wneud y canlynol:

- Gwneud trefniadau i weinyddu ei faterion ariannol yn briodol a sicrhau bod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Yn achos y Cyd-bwyllgor dan sylw, Cyfarwyddwr Adnoddau Cyngor Sir Penfro yw'r swyddog hwnnw.
- Rheoli ei faterion i sicrhau defnydd darbodus, effeithlon ac effeithiol o adnoddau a diogelu ei asedau.
- Cymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon.

Cyfrifoldebau'r Cyfarwyddwr Adnoddau

Y Cyfarwyddwr Adnoddau sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad o Gyfrifon y Cyd-bwyllgor yn unol â'r arferion priodol a amlinellir yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod).

Wrth baratoi'r Datganiad o Gyfrifon hwn, mae'r Cyfarwyddwr Adnoddau wedi gwneud y canlynol:

- Dewis polisiau cyfrifyddu addas a'u cymhwyso'n gyson;
- Gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon rhesymol a doeth;
- Cydymffurfio â'r Cod.

Mae'r Cyfarwyddwr Adnoddau hefyd wedi:

- Cadw cofnodion cyfrifyddu priodol a chyfredol;
- Cymryd camau rhesymol i atal a datgelu twyll ac achosion eraill o afreoleidd-dra.

TYSTYSGRIF Y CYFARWYDDWR ADNODDAU

Mae Datganiad o Gyfrifon Cyd-bwyllgor ERW ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021 wedi cael ei gynnwys yn Adrannau 10 i 15, ac fe'i lluniwyd yn unol â gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio Llywodraeth Leol (Cymru) 2014 (fel y'u diwygiwyd). Mae'r Rheoliadau yn rhagnodi cynnwys y Datganiad o Gyfrifon, a dim ond ar sail y cynnwys y caiff y farn Archwilio ei mynegi.

Rwy'n cadarnhau bod y cyfrifon yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Cyd-bwyllgor ERW ar 31 Mawrth 2021, ynghyd â'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021, ac rwy'n llofnodi'r Datganiad yn unol â Rheoliad 10(1).



J HASWELL FCCA

Cyfarwyddwr Adnoddau a Swyddog A151 ERW

Dyddiad: 29 Ebrill 2022

ADRODD A CHYMERADWYO

Cyflwynir y cyfrifon hyn, a gyhoeddwyd gyntaf ar 8 Gorffennaf 2021, i Gyd-bwyllgor ERW, i'w cymeradwyo wedi i'r Archwiliad Blynnyddol gael ei gwblhau, ar 29 Ebrill 2022.

Y Cynghorydd Emlyn Dole Cadeirydd Cyd-bwyllgor ERW

Cyfeiriad y Swyddfa: Y Llwyfan,
Heol y Coleg,
Caerfyrddin,
SA31 3EQ

Dyddiad: 29 Ebrill 2022

10 Datganiadau Ariannol Craidd – Egwyddorion Sylfaenol

Nodir y safonau cyfrifyddu, y cysyniadau, y dyfarniadau beirniadol a'r risgiau cynhenid, ynghyd â'r polisïau cyfrifyddu a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r datganiadau ariannol craidd, ar y tudalennau canlynol.

10.1 Safonau Adrodd Ariannol

Mae'r Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol, a Safonau Eraill a gyhoeddwyd, wedi eu cymhwysu'n unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol.

Mae'r Cod Ymarfer yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyd-bwyllgor ddatgelu gwybodaeth am effaith newid cyfrifyddol, a fydd yn ofynnol o dan safon newydd sydd wedi ei chyhoeddi ond heb ei mabwysiadu eto gan y Cod ar gyfer y flwyddyn ariannol berthnasol. Mae yna un newid allweddol i'r safonau cyfrifyddu a fydd yn effeithio ar y Cyd-bwyllgor dros y tair blynedd nesaf.

- Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014, a ddiwygiwyd gan SI 2018 Rhif 91, yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Lleol Cymru gau cyfrifon ynghynt a dod â'r amserlen gyhoeddi yn ei blaen. Mae'n ofynnol llofnodi, cymeradwyo a chyhoeddi'r rheoliadau erbyn 31 Gorffennaf 2021. Er bod ERW, ers sawl blwyddyn, wedi bod yn paratoi ei Ddatganiad o Gyfrifon yn gynt nag sy'n ofynnol gan y rheoliadau cyfredol, mae'r pandemig COVID-19 wedi gohirio cymeradwyo Datganiad o Gyfrifon 2020-21 tan 29 Ebrill 2022.

Paratowyd y Datganiad o Gyfrifon, a amlinellir ar dudalennau 11 i 15, yn unol â Chod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol 2020-21.

10.2 Cysyniadau Cyfrifyddu

Defnyddiwyd y cysyniadau cyfrifyddu cyffredin canlynol wrth baratoi'r Datganiadau Cyfrifyddu Craidd:

- Sail cronïadau
- Busnes gweithredol

Mae nodweddion ansoddol gwybodaeth ariannol yn parhau i gael eu defnyddio:

- Arwyddocâd
- Cymaroldeb
- Natur wiriadwy
- Amseroldeb
- Eglurder
- Perthnasedd
- Cynrychiolaeth Gywir
- Cyflawnder, Niwtraliaeth, Heb Wallau
- Goruchafiaeth gofynion deddfwriaethol

10.3 Dyfarniadau beirniadol wrth Gymhwyso Polisiâu Cyfrifyddu ac Amcangyfrif Risg

Wrth gymhwyso'r polisiâu cyfrifyddu a amlinellir isod yn adrannau 10.4, mae Cyd-bwyllgor ERW wedi gwneud dyfarniadau ynglŷn â'r trafodiadau cymhleth a'r rheiny lle ceir ansicrwydd ynghylch y dyfodol. Mae yna gryn ansicrwydd yn parhau ynghylch lefel y cyllid ar gyfer llywodraeth leol yn y dyfodol. Felly, er ei bod yn bosibl y caiff rhai grantiau eu cwtogi, ac o gofio mai nifer cymharol fach o gyflogeion a gyflogir yn uniongyrchol gan ERW, nid oes yna dystiolaeth ddigonol i gasglu y bydd yna effaith andwyol ar weithgareddau'r Cyd-bwyllgor nac y cânt eu lleihau yn ystod 2021-22. Rhagwelwyd y byddai ERW yn dod i ben ar 31 Awst 2021 a byddai partneriaeth newydd, 'Partneriaeth', o dri awdurdod lleol - Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Penfro a Chyngor Dinas a Sir Abertawe yn cychwyn o 1 Medi 2021 gyda chynllun cyfreithiol newydd cytundeb. Fodd bynnag, oherwydd oedi wrth benderfynu ar y strwythur staffio ar gyfer y Bartneriaeth newydd a'r amserlenni ar gyfer cwblhau'r prosesau ymgynghori ac adnoddau dynol cysylltiedig, bydd ERW bellach yn dod i ben ar ddiwedd 2021-22. Er bod Cyngor Sir Powys wedi parhau'n rhan o ERW tan 31 Awst 2021, nid yw wedi derbyn unrhyw wasanaethau o 1 Medi 2021. Mae'r 'Partneriaeth' newydd yn gweithredu ar ffurf gysgodol ar hyn o bryd, ac mae'r cytundeb cyfreithiol newydd yn cael ei ystyried ar hyn o bryd i'w gymeradwyo gan bob un o'r tri awdurdodau lleol partner. Deallir y bydd yr awdurdodau lleol eraill yn gwneud eu trefniadau eu hunain ar gyfer y dyfodol.

Cyngor Sir Penfro yw'r corff sy'n cyflogi staff ERW ac mae'n cynnal cyllid/cyfrifon ERW (tua £57m ar gyfer 2020-21), gan ddarparu gwasanaethau ariannol, archwilio mewnol, TGCh, adnoddau dynol a chymorth caffael i ERW drwy gytundebau lefel gwasanaeth. Rhagwelir y bydd Cyngor Sir Penfro yn cadw'r rolau hyn yn y bartneriaeth newydd er bod trafodaethau'n parhau.

Mewn achosion penodol, bu'n rhaid amcangyfrif y newidiadau a wnaed yn y cyfrifon trwy ddefnyddio profiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol, ac ati. Gall y gwir ganlyniadau fod yn wahanol i'r tybiaethau a wneir ac, o ganlyniad, gallant effeithio ar y taliadau a godir yng nghyfrifon y blynyddoedd i ddod.

Nodir y prif feysydd risg yn y tabl canlynol:

Materion sy'n ymwneud ag eitemau yn y set gyfredol o gyfrifon:		
Eitem	Risg	Effaith Bosibl
Rhwymedigaethau Cytundebol	Meintoliadau anghywir a her gyfreithiol	Cost ychwanegol i'r Cyd-bwyllgor a'i Awdurdodau Partner
Cyllid Grant	Hawlio gwariant anghymwys	Colli grant gyda'r gwariant i gael ei ariannu trwy adfachu craidd neu grantiau
Rhwymedigaeth Pensiwn	Tybiaethau actiwaraidd anghywir	Cynnydd yng Nghyfraniadau Cyflogwyr yn y dyfodol
Cadarnhad o'r sefyllfa ranbarthol fel mecanwaith cyflawni ar gyfer Gwella Ysgolion	Cyllid gan Lywodraeth Cymru a disgwyliadau dilynol	Anallu i ymateb i ddisgwyliadau cynyddol o ran gwaith rhanbarthol
Oedi cyn cael cyllid grant	Gwariant ymrwymedig yn anghymwys. Cynllunio gwael	Colli grant gyda'r gwariant i gael ei ariannu trwy adfachu craidd neu grantiau. Llifoedd arian anffafriol
Llywodraethu – Trefniadau ar gyfer y dyfodol	Penderfyniadau ddim yn cael eu gwneud mewn modd amserol	Oedi o ran gwneud gwelliannau, adfachu grantiau neu golli cyllid grant
Cyllid ALI craidd nad yw'n dod i law	Y Consortiwm yn chwalu	Colli grant Lywodraeth Cymru. Gwaith rhanbarthol yn dod i ben

Materion a allai effeithio ar y cyfrifon yn y dyfodol:		
Eitem	Risg	Effaith Bosibl
Newidiadau o ran Blaenoriaethau Gwleidyddol	Cwtogi cyllid	Lleihau'r gwasanaethau, neu roi'r gorau i weithio rhanbarthol
Deilliannau Addysgol	Nid yw cyrhaeddiad disgyblion yn gwella yn unol â'r cyflymder gofynnol	Colli cyllid grant yn y dyfodol/Awdurdodau Lleol yn gorfod newid eu lefelau cymorth i ERW

Eitem	Risg	Effaith Bosibl
Cyllid Grant	Hawlio gwariant anghymwys RCSI a'r Grant Datblygu Disgyblion yn cael eu talu'n uniongyrchol i'r Cynghorau a heb eu trosglwyddo i ERW	Colli grant gyda'r gwariant i gael ei ariannu trwy adfachu craidd neu grantiau Gostyngiad yn y gwasanaethau a ddarperir
Newid Demograffig	Tybiaethau anghywir	Costau uwch o ran gwasanaethau a chontractau
Cyllid Grant	Loss of grant from Welsh Government	Gostyngiad yn y gwasanaethau a ddarperir
Trawsnewid/ Darparu Gwasanaethau Eraill	Nid yw dulliau gwahanol o weithio yn arwain at yr arbedion ariannol a dybiwyd	Gorwario/tanwario o ran y gyllideb. Trefniadau cyfrifyddu ar wahân
Safon y Gymraeg	Tybiaeth anghywir	Costau uwch o ran gwasanaethau a chontractau
Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol	Peidio ag ystyried y ddeddf wrth wneud penderfyniadau	Cost camau unioni
Cyllid grant wedi'i atal gan Lywodraeth Cymru	ERW ddim yn glynu wrth natur ranbarthol amodau'r grant	Ysgolion ddim yn manteisio ar y cymorth gofynnol
ERW – Y ddarpariaeth yn y dyfodol o ran addysg trwy weithio rhanbarthol	Nid yw'r gwasanaeth rhanbarthol yn parhau	Dim digon o gymorth yn cael ei roi i ysgolion i weithredu'r cwricwlwm newydd a rhoi argymhellion Estyn ar waith Llif arian – Sir Benfro i gyllido'r broses o ddirwyn ERW i ben cyn cael ei ad-dalu gan yr awdurdodau lleol eraill Peidio â chael ad-daliad ar gyfer awdurdodau lleol eraill sydd eisoes wedi gadael ERW

10.4 Polisiau Cyfrifyddu

Mae'r polisiau cyfrifyddu a ddefnyddiwyd i baratoi'r Datganiadau Cyfrifyddu Craidd a'r Nodiadau Ategol a Datganiadau Ariannol Atodol canlynol wedi'u hadolygu gan ddefnyddio Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol 2020-21.

10.4.1 Egwyddorion Cyffredinol

Nod y polisiau cyfrifyddu a fabwysiedir fydd sicrhau bod y Datganiad o Gyfrifon yn rhoi darlun "gwir a theg" o sefyllfa ariannol Cyd-bwyllgor ERW.

Caiff y cyfrifon eu paratoi yn unol â'r Cod Ymarfer diweddaraf ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol, a gyhoeddwyd gan Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) (y Cod), ac yn unol â'r Safonau ac Arferion Adrodd Ariannol perthnasol, oni nodir fel arall.

Caiff ffigurau eu cynnwys yn y Datganiadau Ariannol gan ddefnyddio'r confensiwn cost a bennir gan y safon gyfrifyddu briodol.

Caiff y polisiau cyfrifyddu eu diwygio, yn ôl y galw, ar sail polisiau'r flwyddyn flaenorol, er mwyn adlewyrchu newidiadau mewn gofynion adrodd, a chaiff unrhyw gyfryw newidiadau eu datgelu.

10.4.2 Busnes Gweithredol, Eitemau Eithriadol ac Arbennig, Addasiadau'r Flwyddyn Flaenorol a Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Caiff y Datganiadau Ariannol eu paratoi ar sail busnes gweithredol oni bai fod y llywodraeth yn bwriadu dod â'r gwasanaethau i ben.

Eitemau eithriadol – Ni chaiff yr un eitem o incwm neu wariant ei thrin fel eitem eithriadol. Felly, caiff pob eitem ei chynnwys ar y llinellau penodol ar gyfer Gwarged neu Ddiffyg o ran Darparu Gwasanaethau neu

Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

Eitemau arbennig – Pan fydd eitemau o incwm a gwariant yn berthnasol, caiff eu natur a'u swm eu datgelu ar wahân, naill ai yn y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr neu yn y nodiadau i'r cyfrifon.

Oni fydd y Cod yn caniatáu fel arall, bydd addasiadau perthnasol cyn y cyfnod yn arwain at ailddatgan ffigurau'r flwyddyn flaenorol a datgelu'r effaith.

Bydd digwyddiadau perthnasol sy'n digwydd ar ôl diwedd y cyfnod adrodd, os ydynt yn gymwys ar ddyddiad y Fantolen, yn diwygio'r Datganiad o Gyfrifon. Caiff digwyddiadau eraill eu datgelu ar y cyd ag amcangyfrif o'r effaith ariannol debygol. Os caiff ei ddiwygio ar ôl ei gyhoeddi, cyn i'r archwiliad ddod i ben, bydd y swyddog ariannol cyfrifol yn ail-ardystio'r Datganiad o Gyfrifon diwygiedig i nodi ei fod yn disodli'r un a gyhoeddwyd yn flaenorol.

10.4.3 Lesoedd a Threfniadau Tebyg

Cydnabod a Dosbarthu

Diffinnir lesoedd gweithredol yn yr un modd â'r holl drefniadau eraill sy'n debyg i les nas ystyrir yn lesoedd ariannol. Wrth ystyried lesoedd eiddo, caiff tir ac adeiladau eu hystyried ar wahân i ddibenion dosbarthu, a chaiff tir ag oes ddiderfyn ei gydnabod, yn gyffredinol, fel les weithredol.

Lesoedd Gweithredol – bydd y rhent cyfan sy'n daladwy o dan lesoedd gweithredol yn cael ei godi ar y cyfrif referniw ar sail llinell syth dros oes y les.

10.4.4 Cronfeydd Wrth Gefn (Balansau Gweithio) Cyd-bwyllgor ERW

Dosbarthu

Caiff cronfeydd wrth gefn eu dosbarthu'n rhai defnyddiadwy, sydd ar gael i gefnogi gwariant yn y dyfodol, neu'n rhai andefnyddiadwy, sef y rheiny sy'n ofynnol i ddibenion cyfrifyddu ariannol.

Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy

Cyd-bwyllgor ERW a fydd yn gyfrifol am y broses o reoli a defnyddio'r holl gronfeydd wrth gefn.

Caiff y gwariant a ariennir o gronfeydd wrth gefn ei ddangos, pan fydd yn cael ei ysgwyddo, o dan yr adran wasanaeth briodol yn y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd yr amgylchiadau canlynol yn caniatáu i symiau gael eu cadw'n ôl o'r referniw:

- i. Ymrwymadau perthnasol sy'n bodoli ar gyfer nwyddau a gwasanaethau nas cafwyd neu nas talwyd amdanynt erbyn 31 Mawrth
- ii. Hwyluso'r gwaith o drosglwyddo arian i flynyddoedd i ddod er mwyn sicrhau defnydd costeffeithiol o adnoddau, a chaniatáu amrywiadau yn y galw am wasanaeth o flwyddyn i flwyddyn
- iii. Neilltuo adnoddau ar gyfer datblygiadau neu ddigwyddiadau annisgwyl yn y dyfodol

Cronfeydd Wrth Gefn Andefnyddiadwy

Caiff y cronfeydd wrth gefn canlynol eu cynnal:

- i. Cronfa Bensiwn Wrth Gefn – i adlewyrchu sefyllfa Cronfa'r Cynllun.

Adrodd

Caiff dyraniadau i mewn ac allan o gronfeydd wrth gefn eu cofnodi yn y Datganiad o Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

10.4.5 Incwm a Gwariant

Costau a Buddion Cyflogeion

Codir cyflogau yn unol â'r cyfnodau perthnasol a, lle bo angen, amcangyfrifir croniadau yn seiliedig ar gyfnodau talu blaenorol. Gwneir addasiad yn y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i ystyried hawl i absenoldeb a gronnyd.

Costau pensiwn – gweler polisi 10.4.7 isod.

Cyflenwadau a Gwasanaethau, ac ati

Mae Cyd-bwyllgor ERW yn gweithredu system o groniadau a thaliadau a droswyd. Caiff credydwyr eu cronni ar ddiwedd cyfnod a bennwyd ymlaen llaw yn y flwyddyn ganlynol, a thrwy gynnwys amcangyfrifon ar gyfer eitemau o bwys sy'n parhau heb eu talu ar yr adeg hon, yn seiliedig ar ddyfynbrisiau neu gostau blaenorol. Mae eithriad i'r egwyddor hon yn ymwneud â thaliadau trydan a thaliadau cyfnodol tebyg, a godir ar y dyddiad

y darllenir y mesurydd yn hytrach na chael eu dosrannu rhwng blynyddoedd ariannol. Caiff y polisi hwn ei gymhwyso'n gyson bob blwyddyn, ac felly nid yw'n cael effaith berthnasol ar gyfrifon unrhyw flwyddyn.

Gwasanaethau Cymorth

Codir tâl, fel y bo'n briodol, am yr holl wasanaethau a ddarperir yng Nghyd-bwyllgor ERW ac a ddarperir iddo trwy Grantiau, o fewn cwmpas y Telerau ac Amodau, a chyfraniadau Awdurdodau Lleol. Caiff y gwasanaethau cymorth eu darparu gan dîm gweinyddu yn ERW, a chan Awdurdodau Lleol trwy Gytundebau Lefel Gwasanaeth (CLGau).

Incwm

Rhoddir cyfrif am yr holl incwm sy'n ddyledus i Gyd-bwyllgor ERW ar y dyddiad y mae'n ddyledus, a chaiff ei gydnabod ar sail gwerth teg.

10.4.6 Grantiau'r Llywodraeth a Chyfraniadau Eraill

Cyffredinol

Rhoddir cyfrif am grantiau'r Llywodraeth a chyfraniadau eraill ar sail cronïadau, a hynny pan fydd yr amodau ar gyfer eu cael wedi'u bodloni, a phan fydd sicrwydd rhesymol y daw'r grant neu gyfraniad i law.

Grantiau Refeniw a Chyfraniadau

Lle bydd grant refeniw neu gyfraniad wedi dod i law, a lle bydd yr amodau'n parhau heb eu bodloni ar ddyddiad y Fantolen, caiff y grant neu gyfraniad ei gydnabod fel derbyniad ymlaen llaw. Pan fydd amodau'r grant wedi'u bodloni, caiff ei gydnabod yn y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel incwm, a'i nodi yn y cyfrifon refeniw gwasanaeth ochr yn ochr â'r gwariant y mae'n berthnasol iddo.

Ad-daliad

Yn achos ad-daliad, caiff hwn ei gymhwyso'n gyntaf at unrhyw dderbyniad neu gyfraniad a gafwyd ymlaen llaw. I'r graddau y mae'r ad-daliad yn fwy na'r derbyniad ymlaen llaw, neu mewn achos lle nad oes derbyniad ymlaen llaw yn bodoli, caiff yr ad-daliad ei gydnabod yn y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel eitem o wariant.

10.4.7 Costau a Buddion Cyflogaeth

Buddion yn ystod Cyflogaeth

Caiff costau taliadau cydnabyddiaeth arferol eu codi fel traul yn y cyfnod y maent yn berthnasol iddo.

Gwneir cronïad diwedd blwyddyn yn y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr mewn perthynas ag unrhyw gostau perthnasol sy'n deillio o hawl i wyliau sydd heb eu cymryd. Fodd bynnag, gan nad yw'n daliad, caiff, i ddibenion trethiant, ei dynnu allan yn y Datganiad o Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

Buddion Terfynu

Codir buddion terfynu yn y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fydd Cyd-bwyllgor ERW yn amlwg yn ymrwymedig i derfynu cyflogaeth.

Costau Pensiwn

Caiff y cyfraniadau pensiwn a delir gan Gyd-bwyllgor ERW eu codi ar sail cronïadau ar y cyfrif refeniw gwasanaeth priodol ac, ynghyd â'r cyfraniadau a wnaed gan gyflogaeth, cânt eu trosglwyddo i'r Gronfa briodol.

Cronfa Bensiwn Dyfed – Caiff y polisiâu cyfrifyddu sy'n berthnasol i'r Gronfa eu pennu gan yr Awdurdod Gweinyddu, sef Cyngor Sir Caerfyrddin, sy'n cadw cyfrifon y Gronfa ac yn trefnu i wybodaeth actiwaraid gael ei darparu i Gyrrff sy'n rhan o'r gronfa.

Bydd Cyngor Sir Penfro, fel Awdurdod cyflogi Cyd-bwyllgor ERW, yn cynnwys costau gwasanaeth cyfredol pensiynau, a gyfrifwyd gan actiwari'r Gronfa, o dan gostau gwasanaethau, yn unol â gofynion IAS19, gan fod hyn yn cael ei gyfrif fel cynllun buddion diffiniedig.

Caiff y taliadau hyn eu tynnu allan yn y Datganiad o Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn, a chaiff y cyfraniadau gwirioneddol a dalwyd i'r Gronfa eu cynnwys er mwyn sicrhau y caiff y gost gywir ei chodi ar Gyd-bwyllgor ERW.

Caiff asedau a rhwymedigaethau sy'n ymwneud â Chyd-bwyllgor ERW eu datgelu ar y Fantolen.

Y Cynllun Pensiwn Athrawon – Yn achos athrawon, ni chaiff pensiynau “eu cyllido”, a chânt eu talu o gyfraniadau blynyddol, felly ni fydd unrhyw rwymedigaeth am fuddion yn y dyfodol yn cael ei chydabod ar y Fantolen. Rhoddir cyfrif am y cynllun fel cynllun cyfraniadau diffiniedig, a chaiff y cyfraniadau sy'n daladwy eu cynnwys yn y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

10.4.8 Dyledwyr, Amhariad Drwgddyledion a Chredydwyr

Caiff Dyledwyr Cyffredinol eu cydnabod ar y Fantolen a'u mesur yn ôl gwerth teg y swm sy'n dderbyniadwy ar ôl i'r referniw gael ei gydnabod. Yn y mwyafrif o achosion, bydd gwerth teg yn gyfystyr â'r gwerth arian parod, ond yn achos dyledwyr hirdymor, caiff y gwerth ei ostwng yn ôl y gyfradd briodol i adlewyrchu gwerth teg. Caiff yr addasiad ei wneud yn y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, gan nad yw'n daliad priodol i Gyd-bwyllgor ERW, caiff ei dynnu allan yn y Datganiad o Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn a'i gyfeirio i Gyfrif Addasu yr Offeryn Ariannol.

Lle bo incwm wedi cael ei gydnabod, ond lle nad oes arian parod wedi dod i law, cofnodir dyledwr ar gyfer y swm perthnasol ar y Fantolen. Lle nad yw'r ddyled wedi cael ei thalu, gwneir cofnod o falans y dyledwyr, a chodir tâl ar referniw ar gyfer yr incwm na fydd, o bosibl, yn cael ei gasglu.

Caiff Credydwyr Cyffredinol eu cydnabod ar y Fantolen, a'u mesur yn ôl gwerth teg y swm sy'n daladwy ar ôl i nwyddau gael eu dosbarthu neu wasanaethau gael eu darparu. Yn y mwyafrif o achosion, bydd gwerth teg yn gyfystyr â'r gwerth arian parod ond, yn achos credydwyr hirdymor, caiff y gwerth ei ostwng yn ôl y gyfradd briodol i adlewyrchu gwerth teg. Caiff yr addasiad ei wneud yn y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, gan nad yw'n daliad priodol i gronfa Cyd-bwyllgor ERW, caiff ei dynnu allan yn y Datganiad o Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn a'i gyfeirio i Gyfrif Addasu yr Offeryn Ariannol.

10.4.9 Arian Parod a'r Hyn sy'n Cyfateb i Arian Parod

Fe'i cynrychiolir gan gronfeydd a ddelir i fodloni ymrwymadau ariannol byrdymor, yn hytrach na'u buddsoddi at ddibenion eraill, ac sy'n hawdd eu trawsnewid yn symiau hysbys o arian parod. Caiff swm yr arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod a ddiffinnir fel hyn eu pennu trwy gyfeirio at ragolygon y llifodded arian dyddiol.

10.4.10 TAW

Caiff trafodiadau eu dangos heb gynnwys TAW, i'r graddau y mae'n adenilladwy/daladwy.

10.4.11 Partion Cysylltiedig

Caiff y datgeliadau canlynol eu gwneud mewn perthynas â thrafodiadau perthnasol â phartion cysylltiedig nad ydynt wedi'u datgelu mewn man arall yn y Datganiad o Gyfrifon:

- i. Natur y berthynas rhwng Cydbwyllgor ERW â phartion cysylltiedig, a dylanwad y naill neu'r llall ar ei gilydd
- ii. Cyfanswm y trafodiadau yn ystod y flwyddyn, gan ddangos symiau taladwy a derbyniadwy ar wahân
- iii. Balansau sy'n ddyledus ar 31 Mawrth.

10.4.12 Darpariaethau

Gwneir darpariaethau pan fo digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth gyfreithiol neu ddeongliadol i Gyd-bwyllgor ERW sydd fwy na thebyg yn gofyn am setliad drwy drosglwyddo buddion economaidd neu botensial gwasanaeth, ac y gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y rhwymedigaeth.

Caiff darpariaethau eu codi fel traul ar y llinell gwasanaeth priodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn y daw Cyd-bwyllgor ERW yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, a chânt eu mesur ar yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad y Fantolen o'r gwariant sydd ei angen i setlo y rhwymedigaeth, gan ystyried risgiau ac ansicrwydd perthnasol.

Pan wneir taliadau yn y pen draw, cânt eu codi ar y ddarpariaeth a gariwyd yn y Fantolen. Caiff setliadau amcangyfrifedig eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol – lle mae'n dod yn llai na thebygol y bydd angen trosglwyddo buddion economaidd yn awr (neu y gwneir setliad is na'r disgwyl), caiff y ddarpariaeth ei gwrthdroi a'i chredydu'n ôl i'r gwasanaeth perthnasol.

Lle disgwylir i ran neu'r cyfan o'r taliad sy'n ofynnol i setlo darpariaeth gael ei adennill oddi wrth barti arall (e.e. o hawliad yswiriant), caiff hyn ei gydnabod fel incwm ar gyfer y gwasanaeth perthnasol dim ond os yw bron yn sicr y bydd ad-daliad yn cael ei dderbyn os Cydbwyllgor ERW yn setlo'r rhwymedigaeth.

10.4.13 Rhwymedigaethau ac Asedau Digwyddiadol

Rhwymedigaethau Digwyddiadol

Mae rhwymedigaeth ddigwyddiadol yn codi yn sgil digwyddiad sy'n rhoi ymrwymiad posibl i ERW, y bydd ei bodolaeth yn cael ei chadarnhau yn unig yn sgil digwyddiadau ansicr yn y dyfodol, neu beidio, nad ydynt o fewn rheolaeth lwyr ERW. Mae rhwymedigaethau digwyddiadol hefyd yn codi mewn amgylchiadau lle byddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall, ond nad yw'n debygol y bydd all-lif o adnoddau yn ofynnol, neu na all swm yr ymrwymiad gael ei fesur mewn modd dibynadwy.

Ni chydabyddir rhwymedigaethau digwyddiadol ar y Fantolen, ond cânt eu datgelu mewn nodyn i'r cyfrifon.

Asedau Digwyddiadol

Mae ased digwyddiadol yn codi yn sgil digwyddiad sy'n rhoi ased posibl i ERW, y bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau yn unig yn sgil digwyddiadau ansicr yn y dyfodol, neu beidio, nad ydynt o fewn rheolaeth lwyr ERW.

Ni chydabyddir asedau digwyddiadol ar y Fantolen, ond cânt eu datgelu mewn nodyn i'r cyfrifon pan fo'n debygol y bydd yna fewnlif o fuddion economaidd neu botensial o wasanaethau.

11.0 Datganiadau Ariannol Craidd – Elfennau a Manylion

Mae'r datganiadau ariannol craidd, a baratoir gan ddefnyddio Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS), yn cynnwys:

- Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr – sy'n dangos y gost cyfrifyddu yn ystod y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn seiliedig ar IFRS, yn hytrach na'r gost a ariannwyd mewn gwirionedd o drethiant. Dangosir y cysoniad â'r sefyllfa drethiant, a gynrychiolir gan yr arian gwirioneddol sydd ar gael i Gyd-bwyllgor ERW, yn y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid (nodyn 11.1)
- Y Datganiad o Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn – sy'n dangos y symudiadau yn y cronfeydd wrth gefn gwahanol a ddelir gan Gyd-bwyllgor ERW, wedi eu dadansoddi rhwng cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy a chronfeydd wrth gefn andefnyddiadwy, a ddelir i ddibenion cyfrifyddu ariannol.
- Mantolen – sy'n nodi'r sefyllfa ariannol ar 31 Mawrth o ran gwerth yr asedau a'r rhwymedigaethau a gydnabyddir gan Gyd-bwyllgor ERW, a'r cronfeydd wrth gefn a ddelir gan y Cyd-bwyllgor.
- Y Datganiad Llif Arian – sy'n crynhoi'r mewnlifau a'r all-lifau arian parod, a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod, â thrydydd partiön, sy'n deillio o drafodiadau refeniw a chyfalaf.

Nodiadau Ategol a Datganiadau Ariannol Atodol

Mae'r rhain yn cynnwys:

- Dadansoddiad o Wariant a Chyllid
- Nodiadau i'r datganiadau ariannol craidd.

11.2 Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

Mae'r datganiad hwn yn dangos cost economaidd darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn, yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol.

Gellir crynhoi'r Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel a ganlyn:

- **Gwarged/Diffyg o ran Gweithrediadau Parhaus** – yn dadansoddi, fesul grwpiau goddrychol, incwm a gwariant o ddydd i ddydd ar eitemau megis taliadau cydnabyddiaeth cyflogaion, costau rhedeg gwasanaethau, grantiau gwasanaeth penodol, ffioedd a thaliadau.
Yn unol â gofynion y Cod, mae incwm a gwariant gweithredol gwasanaethau yn cynnwys y costau "tybiannol" canlynol a gaiff eu "tynnu allan" yn y Datganiad o Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn:
- Costau pensiwn gwasanaeth cyfredol.
- **Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall** – mae hwn yn dangos y gwarged neu'r diffyg sy'n deillio o ail-fesur asedau a rhwymedigaethau pensiwn.

DATGANIAD O INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR	Nodyn	2019-20			2020-21		
		Gwariant Gros £000	Incwm £000	Gwariant Net £000	Gwariant Gros £000	Incwm £000	Gwariant Net £000
Cyflogaion		4,044	-	4,044	3,258	-	3,258
Tir ac Adeiladau		76	-	76	63	-	63
Cludiant		64	-	64	5	-	5
Cyfieithu		36	-	36	34	-	34
Cyflenwadau a Gwasanaethau		163	-	163	32	-	32
Ymgynghoriaeth		695	-	695	439	-	439
Gwasanaethau Cymorth		139	-	139	139	-	139
Taliadau i ysgolion trwy'r ALLau ar gyfer gwaith penodol		2,407	-	2,407	2,328	-	2,328
Hwyluso		119	-	119	16	-	16
Darpariaeth Drwgddyled		(20)	-	(20)	-	-	-
Cyfanswm y Gwariant		7,723	-	7,723	6,314	-	6,314
Cyfraniadau gan yr Aelod-awdurdodau Lleol		-	(250)	(250)	-	(480)	(480)
Grant Llywodraeth Cymru		-	(6,710)	(6,710)	-	(5,456)	(5,456)
Incwm Grant Arall		-	(398)	(398)	-	(302)	(302)
Incwm Amrywiol		-	(93)	(93)	-	(207)	(207)
Y defnydd o gyllid wedi'i gario ymlaen		-	(231)	(231)	-	-	-
Cyfanswm yr Incwm		-	(7,682)	(7,682)	-	(6,445)	(6,445)
Grant LIC a Drosglwyddwyd i Aelod-awdurdodau	13.1						
Sir Gaerfyrddin		12,122	(12,122)	-	12,712	(12,712)	-
Ceredigion		3,780	(3,780)	-	4,022	(4,022)	-
Castell-nedd Port Talbot		10,635	(10,635)	-	-	-	-
Sir Benfro		7,353	(7,353)	-	7,955	(7,955)	-
Powys		6,874	(6,874)	-	7,262	(7,262)	-
Dinas a Sir Abertawe		16,430	(16,430)	-	18,372	(18,372)	-
		57,194	(57,194)	-	50,323	(50,323)	-
(Gwarged)/Diffyg o ran Gweithrediadau Parhaus		64,917	(64,876)	41	56,637	(56,768)	(131)
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	13.2						
Llog Pensiynau Net				20			67
Ailfesur Rhwymedigaethau ac Asedau Pensiwn				-			-
(Gwarged) neu Ddiffyg o ran Darparu Gwasanaethau				61			(64)
CYFANSWM YR INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR				61			(64)

11.3 Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn

Mae'r Datganiad hwn yn dangos y symudiadau yn ystod y flwyddyn ar y cronfeydd wrth gefn gwahanol a ddelir gan Gyd-bwyllgor ERW, wedi eu dadansoddi rhwng cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy (y rheini y gellir eu cymhwyso at wariant cronfa) a chronfeydd wrth gefn eraill sy'n annefnyddiadwy. Mae'r cronfeydd wrth gefn annefnyddiadwy yn cynnwys cronfeydd wrth gefn sy'n dal enillion a cholledion heb eu gwireddu, ac a gaiff eu gwireddu dim ond pan gaiff asedau eu gwerthu, a chronfeydd wrth gefn sy'n dal gwahaniaethau cyfrifyddu y mae eu hangen i gysoni'r gwahaniaethau rhwng adrodd ar sail gyfrifyddu IFRS a'r sail gyllido statudol.

Mae'r (Gwarged)/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau yn adlewyrchu cost economaidd darparu gwasanaethau Cyd-bwyllgor ERW. Ceir rhagor o fanylion am hynny yn y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar y dudalen ganlynol.

Gwirioneddol 2020-21	Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy ERW wedi'u Clustnodi £000	Cronfa Weithio Wrth Gefn Gyffredinol ERW £000	Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy ERW £000	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn ERW £000
Balans 1 Ebrill 2020	(352)	(100)	407	(45)
(Gwarged)/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau	(64)	-	-	(64)
Cyfanswm yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gweler nodyn 11.2)	(64)	-	-	(64)
Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido Reoleiddiol (gweler nodyn 14.1)	(206)	-	206	-
(Cynnydd)/Gostyngiad yn ystod y Flwyddyn	(270)	-	206	(64)
Balans 31 Mawrth 2021	(622)	(100)	613	(109)

Gwirioneddol 2019-20	Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy ERW wedi'u Clustnodi £000	Cronfa Weithio Wrth Gefn Gyffredinol ERW £000	Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy ERW £000	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn ERW £000
Balans 1 Ebrill 2019	(322)	(100)	316	(106)
(Gwarged)/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau	61	-	-	61
Cyfanswm yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gweler nodyn 11.2)	61	-	-	61
Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido Reoleiddiol (gweler nodyn 14.0)	(91)	-	91	-
(Cynnydd)/Gostyngiad yn ystod y Flwyddyn	(30)	-	91	61
Balans 31 Mawrth 2020	(352)	(100)	407	(45)

11.4 Mantolen

Mae'r Datganiad hwn yn dangos gwerth yr asedau a'r rhwymedigaethau a gydnabyddir gan Gyd-bwyllgor ERW ar ddyddiad y Fantolen. Mae'r canlynol yn cyfateb i'r asedau net (asedau llai rhwymedigaethau):

- Cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy, sy'n cynnwys y Gronfa Weithio Wrth Gefn Gyffredinol a Chronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi.
- Cronfeydd wrth gefn andefnyddiadwy, sy'n cynnwys cronfeydd wrth gefn sy'n hwyluso'r addasiadau y mae eu hangen rhwng y sail gyfrifyddu a ddefnyddiwyd i baratoi'r Datganiad o Gyfrifon a'r sail gyllido dan reoliad statudol.

MANTOLEN AR 31 MAWRTH	Rhif y Nodyn	2019-20		2020-21	
		£000	£000	£000	£000
ASEDAU CYFREDOL:					
Dyledwyr Byrdymor a Rhagdaliadau Arian Parod a'r Hyn sy'n Cyfateb i Arian Parod	15.1.1	158		295	
	15.2	2,725		3,135	
Cyfanswm yr Asedau Cyfredol			2,883		3,430
CYFANSWM YR ASEDAU			2,883		3,430
RHWYMEDIGAETHAU CYFREDOL:					
Credydwyr Byrdymor	15.1.2	(1,966)		(2,016)	
Derbyniad Ymlaen Llaw	15.1.2	(465)		(692)	
Gorddrafft	15.2	-		-	
Cyfanswm y Rhwymedigaethau Cyfredol			(2,431)		(2,708)
CYFANSWM YR ASEDAU LLAI RHWYMEDIGAETHAU CYFREDOL			452		722
Rhwymedigaeth Cronfa Bensiwn Net	15.4	(407)		(613)	
CYFANSWM Y RHWYMEDIGAETHAU HIRDY MOR			(407)		(613)
ASEDAU NET			45		109
Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy					
– Cronfeydd Wrth Gefn y Cyd-bwyllgor wedi'u Clustnodi	14.2		352		622
– Y Gronfa Weithio Wrth Gefn Gyffredinol	14.2		100		100
– Cronfa Wrth Gefn y Cyd-bwyllgor wedi'i Chlustnodi	32				
Cronfeydd Wrth Gefn Andefnyddiadwy					
– Cronfa Bensiwn Wrth Gefn	14.3		(407)		(613)
CYFANSWM Y CRONFEYDD WRTH GEFN			45		109

11.5 Datganiad Llif Arian

Mae'r Datganiad Llif Arian yn dangos y newidiadau mewn arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod yn ystod y cyfnod adrodd, gan ddangos y modd y mae Cyd-bwyllgor ERW yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod trwy ddsbarthu llifoedd arian yn weithgareddau gweithredol, buddsoddi ac ariannu.

Mae swm y llifoedd arian net sy'n deillio o weithgareddau gweithredol net yn ddangosydd allweddol o'r graddau y caiff gweithrediadau eu hariannu trwy incwm grant neu gan y sawl sy'n cael y gwasanaethau a ddarperir gan Gyd-bwyllgor ERW.

Caiff pob trafodiad arian parod ei weinyddu gan Gyngor Sir Penfro gan nad yw Cyd-bwyllgor ERW yn gweithredu ei gyfrif banc ei hun.

DATGANIAD LLIF ARIAN	2019-20		2020-21	
	£000	£000	£000	£000
Cysoniad o'r Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr â'r Llif Arian Refeniw Net				
(Gwarged)/Diffyg Net o ran darparu gwasanaethau	-	61	-	(64)
Addasiadau i'r gwarged neu'r diffyg net o ran darparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau nad ydynt yn arian parod				
Addasiadau i'r gronfa bensiw	(91)		(206)	
Symudiadau mewn dyledwyr, credydwyr, stociau refeniw, ac ati.	(850)	(941)	(140)	(346)
Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredol		(880)		(410)
CYNNYDD/(GOSTYNGIAD) NET MEWN ARIAN PAROD A'R HYN SY'N CYFATEB I ARIAN PAROD				
Arian Parod a'r Hyn sy'n Cyfateb i Arian Parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd	(1,845)		(2,725)	
Arian Parod a'r Hyn sy'n Cyfateb i Arian Parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd	2,725		3,135	
CYNNYDD/(GOSTYNGIAD) MEWN ARIAN PAROD A'R HYN SY'N CYFATEB I ARIAN PAROD		880		410

Gweler nodyn 15.1 am fanylion y dyledwyr a'r credydwyr, a nodyn 15.2 am yr arian parod ar ddiwedd y flwyddyn.

12.0 Nodiadau i'r Dadansoddiad o Wariant a Chyllid

	2019-20		
	Newid Net ar gyfer yr Addasiadau Pensiynau	Gwahaniaethau Eraill	Cyfanswm yr Addasiadau
	£000	£000	£000
(Gwarged)/Diffyg o ran Gweithrediadau Parhaus Gwariant Gweithredu Arall	71		71
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi Trethiant ac incwm grant amhenodol	20		20
Y gwahaniaeth rhwng gwarged neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwarged neu Ddiffyg y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar Ddarparu Gwasanaethau	91	-	91

	2020-21		
	Newid Net ar gyfer yr Addasiadau Pensiynau	Gwahaniaethau Eraill	Cyfanswm yr Addasiadau
	£000	£000	£000
(Gwarged)/Diffyg o ran Gweithrediadau Parhaus Gwariant Gweithredu Arall	139		139
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi Trethiant ac incwm grant amhenodol	67		67
Y gwahaniaeth rhwng gwarged neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwarged neu Ddiffyg y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar Ddarparu Gwasanaethau	206	-	206

12.1 Newid Net ar gyfer yr Addasiadau Pensiynau

Newid net ar gyfer dileu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegu incwm a gwariant sy'n ymwneud â phensiwn, sef IAS 19 Buddion Cyflogeion:

- Yn achos gwasanaethau, mae hyn yn golygu dileu cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a delir gan ERW, yn unol â'r hyn a ganiateir yn ôl statud, a'u hamnewid am gostau'r gwasanaeth cyfredol a chostau'r gwasanaeth yn y gorffennol.
- Yn achos incwm a gwariant cyllido a buddsoddi – codir llog net ar y rhwymedigaeth buddion diffiniedig i'r Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

13.0 Nodiadau i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

13.1 Grantiau Refeniw

Mae'r tabl isod yn nodi incwm grant penodol gan Lywodraeth Cymru a Chyrff Dyfarnu Grantiau eraill. Ceir dadansoddiad pellach o'r grantiau a ddelir yn ganolog ar y dudalen nesaf.

Grantiau Refeniw	2019-20	Grantiau a Ddyrannwyd yn Uniongyrchol i Awdurdodau	Grantiau a Ddelir yn Ganolog	2020-21	Grantiau a Ddyrannwyd yn Uniongyrchol i Awdurdodau	Grantiau a Ddelir yn Ganolog
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Y Grant Datblygu Disgyblion Cymedroli Athrawon Newydd Gymhwyso gan CGA	(24,425)	(24,282)	(143)	(21,274)	(20,957)	(317)
Grant Gwella Ysgolion y Consortia Rhanbarthol	(398)	-	(398)	(224)	-	(224)
Grant Gwella Ysgolion y Consortia Rhanbarthol wedi'i gario ymlaen	(39,335)	(32,912)	(6,423)	(34,505)	(29,366)	(5,139)
Erail	(144)	-	(144)	-	-	-
	-	-	-	(78)	-	(78)
Cyfanswm y Grantiau Refeniw	(64,302)	(57,194)	(7,108)	(56,081)	(50,323)	(5,758)

Rhodddwyd cyfrif am y grantiau refeniw uchod fel a ganlyn yn ystod y flwyddyn:

Grantiau Refeniw	2019-20	Grantiau a Ddyrannwyd yn Uniongyrchol i Awdurdodau	Grantiau a Ddelir yn Ganolog	2020-21	Grantiau a Ddyrannwyd yn Uniongyrchol i Awdurdodau	Grantiau a Ddelir yn Ganolog
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Grantiau Llywodraeth Cymru Cyngor y Gweithlu	(63,904)	(57,194)	(6,710)	(55,779)	(50,323)	(5,456)
Addysg	(398)	-	(398)	(224)	-	(224)
Erail	-	-	-	(78)	-	(78)
Grantiau a Gredydwyd fel Incwm yn ystod y Flwyddyn	(64,302)	(57,194)	(7,108)	(56,081)	(50,323)	(5,758)

Dadansoddiad pellach o'r Grantiau a ddelir yn ganolog:

Grantiau Refeniw	2019-20	Grantiau a Ddelir yn Ganolog	2020-21	Grantiau a Ddelir yn Ganolog
		£000		£000
Taliadau i ysgolion trwy'r ALLau ar gyfer gwaith penodol				
Powys	471		379	
Ceredigion	263		190	
Sir Benfro	250		413	
Sir Gaerfyrddin	347		527	
Dinas a Sir Abertawe	641		716	
Castell-nedd Port Talbot	378		103	
Cyffredinol	47		-	
		2,397		2,328
Gwariant arall				
Cyflogeion	3,176		2,442	
Grantiau sy'n cwmpasu'r Tîm Canolog	500		500	
Cludiant/Milltired	57		4	
Cyfieithu	32		28	
Cyflenwadau a Gwasanaethau	763		444	
Hwyluso	183		12	
		4,711		3,430
Cyfanswm y Gwariant		7,108		5,758

13.2 Costau Pensiwn

Mae Cyd-bwyllgor ERW yn rhan o ddau gynllun pensiwn:

13.2.1 Cynllun Pensiwn Dyfed, a weinyddir gan Gyngor Sir Caerfyrddin. Mae hwn yn gynllun â buddion wedi'u diffinio y mae cyflogeion ac aelodau Cyd-bwyllgor ERW, trwy Gyngor Sir Penfro fel cyflogwr, yn talu cyfraniadau iddo. Mae'r cynllun yn gweithredu'n unol â'r ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â Phensiynau Llywodraeth Leol.

Cafodd cyfradd gyfansawdd o ran cyfraniadau'r cyflogwr, a ddefnyddiwyd yn 2020-21, ei chyfrifo gan actiwari'r Gronfa yn seiliedig ar y prisiad ar 31 Mawrth 2019 ar gyfer holl gyflogeion y Cyngor Sir sy'n aelodau o'r cynllun.

Prisiwyd y Gronfa ar 31 Mawrth 2019, ac mae canlyniadau'r prisiad hwn wedi'u hadlewyrchu yng Nghyfrifon 2020-21.

Mae'r datgeliadau isod yn ofynnol o dan Safon Gyfrifyddu Ryngwladol 19 (IAS 19), sy'n defnyddio tybiaethau ychydig yn wahanol i'r rhai a ddefnyddiwyd yn y prisiad actiwaraid, ac fe'u cynhyrchir gan actiwari'r Gronfa ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol.

Mae IAS 19 yn ei gwneud yn ofynnol i fwyafrif yr asedau gael eu priso ar sail "gwerthoedd gwiredadwy", h.y.: gwerthoedd cynigion, yn hytrach na "gwerthoedd teg" (gwerthoedd canol y farchnad, mewn gwirionedd).

Bydd asedau buddsoddi'r gronfa bensiwnau yn symud yn unol â gwerth y gwarannau a ddyfynnir ar farchnadoedd ecwiti y byd, a allai gynyddu neu ostwng. Gan fod gorwel amser y Gronfa Bensiwn yn un hirdymor, a chan nad yw gwir werth buddsoddiadau yn cael ei wireddu hyd nes y cânt eu gwerthu, ni wneud unrhyw addasiadau ar gyfer newidiadau yng ngwerth teg buddsoddiadau rhwng 31 Mawrth 2021 a'r dyddiad yr awdurdodir y datganiadau cyfrifyddu i'w cyhoeddi.

Llog ar Asedau

Dyma'r llog ar asedau a ddelir ar ddechrau'r cyfnod a llifoedd arian sy'n digwydd yn ystod y cyfnod, a gyfrifir gan ddefnyddio'r gyfradd ostyngol ar ddechrau'r flwyddyn.

Cyfrifir Cost Llog Net fel llog ar rwymedigaethau pensiwn llai'r llog ar asedau.

Cydnabod Enillion a Cholledion Actiwaraid

Cydnabyddir yr holl enillion a cholledion actiwaraid yn y flwyddyn y digwyddant ynddi trwy Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

Caiiff enillion a cholledion actiwaraid ar rwymedigaethau, oherwydd newidiadau i dybiaethau actiwaraid, eu rhannu rhwng effaith newidiadau i dybiaethau ariannol a newidiadau i dybiaethau demograffig.

Treuliau

Cydnabyddir treuliau gweinyddol fel eitem ar wahân o fewn cost y pensiwn. Caiiff treuliau buddsoddi eu trin fel colled ar ased, ac felly fe'u cydnabyddir trwy Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

13.2.2 Cynllun Pensiwn Athrawon

Gweinyddir y cynllun gan yr Adran Addysg yng Nghymru a Lloegr. Ni chaiff y cynllun hwn ei gyllido. Mae hyn yn golygu nad oes yna asedau wedi eu buddsoddi sydd wedi cronni i dalu costau'r pensiwn cyn iddynt godi, ac felly ni fydd unrhyw asedau na rhwymedigaethau cyllido yn ymddangos ym Mantolen Cyd-bwyllgor ERW. Mae Cyngor Sir Penfro yn gyfrifol am gostau unrhyw fuddion ychwanegol a ddyrennir o ganlyniad i ymddeol yn gynnar y tu allan i delerau'r cynllun athrawon.

13.2.3 Dyfarniad Cyfreithiol McCloud – Gwahaniaethu ar sail Oedran mewn Cronfeydd Pensiwn

Ni chynhaliwyd unrhyw ymchwiliad penodol mewn perthynas â chynnydd yn oedran cyfartalog aelodau'r cynllun, ond ni roddwyd yr un rheswm i awgrymu y bu unrhyw newidiadau sylweddol oddi ar y prisiad actiwaraid yn 2019.

Mae'r rhwymedigaeth pensiwn net yr adroddir amdano yn y cyfrifon yn cynnwys rhwymedigaeth posibl sy'n gysylltiedig â dyfarniad McCloud. Ym mis Gorffennaf 2020, cyhoeddodd Llywodraeth y DU gynigion ar gyfer ymgynghori ynghylch rhwymedi i fynd i'r afael â mater McCloud. Mae actiwari'r gronfa bensiwn wedi seilio'r amcangyfrif ar brif ddarpariaethau'r rhwymedi; fodd bynnag, mae yna rywffaint o ansicrwydd o hyd ynghylch y canlyniad terfynol.

Trafodiadau Refeniw

Cofnodion yn y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a gaiff eu cynnwys yn y Gwariant Gweithredol Net	2019-20		2020-21	
	£000	£000	£000	£000
Llog ar Rwymedigaethau Pensiwn Llog ar Asedau'r Cynllun	91 (71)		218 (151)	
		20		67
Cost y Gwasanaeth Cyfredol Aiflesur Rhwymedigaethau ac Asedau Pensiwn		136 -		319 -
		156		386
Datganiad o Symudiadau ar Gofnodion Mantolen Cronfa'r Cyngor				
Tynnu'r Cofnodion IAS 19 Uchod yn Ôl: Taliadau Gwirioneddol a Dalwyd yn ystod y Flwyddyn Y Swm Gwirioneddol a Godwyd ar gyfer y Cyfnod		(156)		(386)
	65	65	180	180
Addasiad Net Gofynnol		(91)		(206)

Bydd asedau buddsoddi'r gronfa bensiwnau yn symud yn unol â gwerth y gwarannau a ddyfynnir ar farchnadoedd ecwiti y byd, a allai gynyddu neu ostwng. Gan fod gorwel amser y Gronfa Bensiwn yn un hirdymor, a chan nad yw gwir werth buddsoddiadau yn cael ei wireddu hyd nes y cânt eu gwerthu, ni wneud unrhyw addasiadau ar gyfer newidiadau yng ngwerth teg buddsoddiadau rhwng 31 Mawrth 2021 a'r dyddiad yr awdurdodir y datganiadau cyfrifyddu i'w cyhoeddi.

13.3 Costau Eithriadol

Ni aethpwyd i unrhyw gostau eithriadol yn ystod y cyfnod.

13.4 Manylion Taliadau Cydnabyddiaeth

13.4.1 Mae'r tablau canlynol yn nodi'r datgeliad o daliadau cydnabyddiaeth ar gyfer Uwch-staff Cyd-bwyllgor ERW fel a ganlyn:

- Y Rheolwr Gyfarwyddwr ac Uwch-staff Eraill, gan gynnwys cyfraniadau pensiwn neu daliadau cyfatebol. Roedd cyfanswm y gyfradd cyfraniadau ar gyfer cyfraniadau pensiwn y cyflogwr yn 17.0% ar gyfer 2019-20 ac yn 17.1% ar gyfer 2020-21.
- Cyflogeion eraill a gafodd taliadau cydnabyddiaeth gwerth £60,000 neu fwy (heb gynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr) mewn bandiau o £5,000.

Uwch-swyddogion	Blwyddyn	Cyflog Gros, Ffioedd ac Enillion Eraill	Cyfraniadau Pensiwn y Cyflogwr at Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	Buddion mewn Nwyddau neu Wasanaethau
Rheolwr Gyfarwyddwr Dros Dro*	2019-20	£63,555	-	-
Rheolwr Gyfarwyddwr Dros Dro**	2019-20	£73,404	-	-
Rheolwr Gyfarwyddwr Dros Dro***	2020-21	£36,382	£5,848	-
Prif Swyddog Dros Dro****	2020-21	£43,348	£7,412	-
Prif Swyddog Dros Dro****	2020-21	£43,348	£7,412	-
Pennaeth Adnoddau Dynol*****	2020-21	£40,730	£6,965	£6,836

* Cafodd y Rheolwr Gyfarwyddwr Dros Dro ei secondio o Gyngor Dinas Caerdydd am y cyfnod rhwng mis Ebrill 2019 a mis Awst 2019

** Cafodd y Rheolwr Gyfarwyddwr Dros Dro ei secondio o Gyngor Sir Caerfyrddin am y cyfnod rhwng mis Medi 2019 a 31 Mawrth 2020, a pharhaodd ar sail wirfoddol tan 31 Mai 2020

*** Cafodd y Rheolwr Gyfarwyddwr Dros Dro ei benodi ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Mehefin 2020 a 31 Awst 2020

**** Cafodd dau Brif Swyddog Dros Dro eu penodi ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Medi 2020 a 31 Mawrth 2021

***** Cafodd y Pennaeth Adnoddau Dynol ei secondio o Gyngor Sir Penfro am y cyfnod rhwng 1 Tachwedd 2019 a 31 Mawrth 2021

Cyflogeion Eraill	Nifer y Cyflogeion Eraill	
	2019-20	2020-21
Band Taliadau Cydnabyddiaeth		
£60,000-£64,999	-	1
£65,000-£69,999	-	2
£70,000-£74,999	2	-
£75,000-£79,999	-	-
£80,000-£84,999	-	-
£85,000-£89,999	1	-
£90,000-£94,999	1	-
£95,000-£99,999	-	-
£130,000-£134,999	1	-

Parhaodd y cyn Reolwr Gyfarwyddwr ar secondiad am y cyfnod rhwng mis Ebrill 2020 a mis Hydref 2020, a chodwyd tâl ar Lywodraeth Cymru am hynny. Roedd cyfanswm yr hyn a ad-dalwyd gan Lywodraeth Cymru yn £68 mil (trwy anfoneb i LIC).

Cafodd un cyflogai dâl cydnabyddiaeth o fwy na £60,000, ond nid yw wedi'i gynnwys yn y tabl uchod oherwydd ei fod ar secondiad ac y codwyd tâl ar Lywodraeth Cymru ar gyfer y cyfnod rhwng mis Ebrill 2020 a mis Mawrth 2021. Roedd cyfanswm yr hyn a ad-dalwyd gan Lywodraeth Cymru yn £95 mil (trwy anfoneb i LIC).

Mae yna uwch-swyddogion eraill ar Gyd-bwyllgor ERW nad ydynt wedi eu cyflogi gan y Consortiwm ac nad ydynt yn cael unrhyw daliad cydnabyddiaeth trwy'r rolau ychwanegol y maent yn eu cyflawni ar ran y rhanbarth. Maent yn cynnwys:

Prif Weithredwr Arweiniol	Abertawe
Cyfarwyddwr Addysg Arweiniol	Sir Gaerfyrddin
Y Cyfarwyddwr Adnoddau/Y Swyddog A151	Sir Benfro
Swyddog Monitro	Ceredigion

Hefyd ar y Bwrdd Gweithredol yr oedd y pum Cyfarwyddwr Addysg o Geredigion, Sir Gaerfyrddin, Sir Benfro, Powys ac Abertawe.

I gael gwybodaeth am daliadau cydnabyddiaeth yr unigolion uchod ac aelodau staff ar secondiad, dylai defnyddwyr gyfeirio at Ddatganiadau o Gyfrifon yr Awdurdod Lleol priodol.

13.4.2 Buddion Terfynu

Costau Diswyddo a Therfynu Eraill (Y Flwyddyn Gyfredol)	2019-20				2020-21				
	Band	Niferoedd			£000	Niferoedd			£000
		Gorfodol	Arall	Cyfanswm		Gorfodol	Arall	Cyfanswm	
£0-£20,000	-	-	-	-	-	-	-	-	
£20,001-£40,000	-	1	1	37	-	-	-	-	
£40,001-£60,000	-	1	1	78	-	-	-	-	
Cyfanswm	-	2	2	115	-	-	-	-	

13.5 Ffioedd Archwilio

Amcangyfrifir bod y symiau canlynol yn daladwy i Archwiliad Cymru ar gyfer y flwyddyn:

	2019-20 £000	2020-21 £000
Ffioedd sy'n daladwy i Archwilio Cymru mewn perthynas â gwasanaethau archwilio allanol a ddarparwyd gan yr Archwilydd Penodedig ar gyfer y flwyddyn	13	13
Cyfanswm	13	13

13.6 Partïon Cysylltiedig

Mae Partïon Cysylltiedig yn cyfeirio at gyrrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu ar Gyd-bwyllgor ERW, neu i gael eu dylanwadu neu eu rheoli gan Gyd-bwyllgor ERW, a thrwy hynny atal gallu Cyd-bwyllgor ERW neu'r parti arall i weithredu'n annibynnol.

Mae yna achosion eraill lle gall Aelodau'r Bwrdd Gweithredol, swyddogion arweiniol ac Aelodau o Gyd-bwyllgor ERW fynd i gyfarfodydd y cyrff trydydd parti, ond nad oes ganddynt y gallu uniongyrchol i arfer rheolaeth; fodd bynnag, gall eu barn ddylanwadu ar benderfyniadau a pholisi.

Yn ystod 2020-21, cafodd y cyn Reolwr Gyfarwyddwr secondiad i Lywodraeth Cymru, sy'n darparu'r rhan fwyaf o gyllid ERW.

13.6.1 Cysylltiadau Perthnasol

Mae'r cysylltiadau perthnasol canlynol wedi'u nodi lle mae dylanwad perthnasol yn bodoli.

Llywodraeth Cymru

Llywodraeth Cymru sy'n gyfrifol am y fframwaith statudol ac sy'n darparu'r rhan fwyaf o gyllid Cyd-bwyllgor ERW, y mae llawer ohono'n ddarostyngedig i delerau ac amodau penodol. Felly, gall y cyrff arfer rheolaeth effeithiol dros weithrediadau Cyd-bwyllgor ERW. Manylir ar y grantiau a gafwyd yn nodyn 13.1.

Mae'r tabl canlynol yn dangos cyfanswm y trafodiadau a'r balansau diwedd blwyddyn yn achos y pum Awdurdod Lleol:

Trafodiadau gydag Awdurdodau Lleol	Balans sy'n Ddyledus ar Ddiwedd y Flwyddyn £000	Cyfanswm y Trafodiadau yn ystod y flwyddyn £000
Cyngor Sir Powys	25	7,681
Cyngor Sir Ceredigion	108	4,314
Cyngor Sir Penfro	26	8,555
Cyngor Sir Caerfyrddin	72	13,286
Dinas a Sir Abertawe	123	19,249
Cyfanswm	354	53,085

14.0 Nodiadau i'r Datganiad o Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn

14.1 Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido Reoleiddiol

Gwirioneddol	2019-20		2020-21	
	Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy ERW £000	Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy ERW £000	Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy ERW £000	Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy ERW £000
Symiau sydd wedi'u cynnwys yng Nghyfanswm yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y mae'n ofynnol o dan y rheoliadau eu heithrio, er mwyn pennu'r sefyllfa ariannol Addasiad i Gostau Pensiwn Ailfesur Rhwymedigaethau ac Asedau Pensiwn	(156)	156	(386)	386
Symiau sydd wedi'u heithrio yng Nghyfanswm yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y mae'n ofynnol o dan y rheoliadau eu cynnwys, er mwyn pennu'r sefyllfa ariannol Cyfraniad y Cyflogwyr i Gynllun Pensiwn	65	(65)	180	(180)
Addasiad Net Gofynnol	(91)	91	(206)	206

14.2 Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy

Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	Balans 1 Ebrill 2020 £000	Cyfraniad o Gyfrifon Refeniw £000	Cyfraniad i Gyfrifon Refeniw £000	Balans 31 Mawrth 2021 £000
Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi	(352)	(270)	-	(622)
Cronfa Weithio Wrth Gefn Gyffredinol	(100)	-	-	(100)
Cyfanswm y Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	(452)	(270)	-	(722)

Cronfa Weithio Wrth Gefn Gyffredinol

Mae'r gronfa wrth gefn hon yn cynnwys balans gweithio ERW, a chaiff ei chynnal i dalu am ddigwyddiadau gweithredol posibl o ddydd i ddydd. Cafodd ei chreu yn 2016-17 er mwyn darparu lefel ddigonol o gyllid i ddelio ag unrhyw wariant annisgwyl.

Cronfeydd Wrth Gefn wedi'u Clustnodi

Mae'r rhain yn cynnwys balansau a ddelir ar ddiwedd y flwyddyn at ddibenion penodol, a chânt eu defnyddio yn unol â'r gofynion penodol hynny.

Caiff y ddwy gronfa wrth gefn eu hadolygu'n flynyddol yn ystod proses y gyllideb.

14.3 Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy

Mae'r trafodiadau yng nghyfrifon y cronfeydd wrth gefn annefnyddiadwy, a grynhoir isod, i'w gweld mewn rhagor o fanylder yn nodyn 15.4.

Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy	Balans 1 Ebrill 2020 £000	Symudiadau yn ystod y Flwyddyn £000	Balans 31 Mawrth 2021 £000
Cronfa Bensiwn Wrth Gefn	407	206	613
Cyfanswm y Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy	407	206	613

15.0 Nodiadau i'r Fantolen

15.1 Dyledwyr a Chredydwyr

15.1.1 Dyledwyr a Rhagdaliadau

Dangosir yr holl symiau a nodwyd fel asedau yn ôl gwerth (teg) y farchnad.

	Net 1 Ebrill 2019 £000	Gros 31 Mawrth 2020 £000	Lwfans ar gyfer Lleihad mewn Gwerth £000	Net 31 Mawrth 2020 £000
Symiau sy'n ddyledus mewn blwyddyn:				
Llywodraeth Cymru	-	158	-	158
Awdurdodau Lleol ac Ysgolion	20	-	-	-
Dyledwyr Eraill	1	-	-	-
Cyfanswm y Dyledwyr	21	158	-	158

	Net 1 Ebrill 2020 £000	Gros 31 Mawrth 2021 £000	Lwfans ar gyfer Lleihad mewn Gwerth £000	Net 31 Mawrth 2021 £000
Symiau sy'n ddyledus mewn blwyddyn:				
Llywodraeth Cymru	158	58	-	58
Awdurdodau Lleol ac Ysgolion	-	114	-	114
Rhagdaliadau	-	22	-	22
Dyledwyr Eraill	-	101	-	101
Cyfanswm y Dyledwyr	158	295	-	295

15.1.2 Credydwyr

	Balans 31 Mawrth 2020			
	Credydwyr Byrdymor £000	Grantiau Refeniw a Gafwyd Ymlaen Llaw £000	Grantiau Cyfalaf a Gafwyd Ymlaen Llaw £000	Cyfanswm y Credydwyr £000
Symiau sy'n ddyledus mewn blwyddyn:				
Llywodraeth Cymru	(832)	-	-	(832)
Awdurdodau Lleol ac Ysgolion	(719)	-	-	(719)
Credydwyr Eraill	(415)	(465)	-	(880)
Cyfanswm y Credydwyr	(1,966)	(465)	-	(2,431)

	Balans 31 Mawrth 2021			
	Credydwyr Byrdymor £000	Grantiau Refeniw a Gafwyd Ymlaen Llaw £000	Grantiau Cyfalaf a Gafwyd Ymlaen Llaw £000	Cyfanswm y Credydwyr £000
Symiau sy'n ddyledus mewn blwyddyn:				
Llywodraeth Cymru	(1,472)	(42)	-	(1,514)
Awdurdodau Lleol ac Ysgolion	(362)	-	-	(362)
Credydwyr Eraill	(182)	(650)	-	(832)
Cyfanswm y Credydwyr	(2,016)	(692)	-	(2,708)

Grantiau Refeniw a Gafwyd Ymlaen Llaw	2019-20 £000	2020-21 £000
Llywodraeth Cymru	-	(42)
Balans ANG/CGA	(465)	(650)
Cyfanswm y Rhwymedigaethau Cyfredol – Derbyniadau Grantiau Refeniw Ymlaen Llaw	(465)	(692)

15.1.3 Dadansoddiad Pellach o'r Credydwy'r Byrdymor

Dadansoddiad o'r Credydwy'r Byrdymor	2019-20 £000	2020-21 £000
Y Grant Datblygu Disgyblion	85	95
Gwella Ysgolion y Consortia Rhanbarthol	1,636	1,724
Athro Newydd Gymhwyso (ANG)		120
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol y Grantiau Refeniw	1,721	1,939
Y Tim Canolog	245	77
Cyfanswm y Credydwy'r y mae Arian yn Ddyledus Iddynt 31 Mawrth 2015	1,966	2,016

15.2 Arian Parod a'r Hyn sy'n Cyfateb i Arian Parod

	Balans 31 Mawrth 2020 £000	Balans 31 Mawrth 2021 £000
Arian yn y Banc/Mewn Llaw	2,725	3,135
Arian a Ordynnwyd	-	-
Cyfanswm yr Arian Parod a'r Hyn sy'n Cyfateb i Arian Parod	2,725	3,135

15.3 Rhwymedigaethau Digwyddiadol

Darfodiad ERW

Rhagwelwyd y byddai ERW yn dod i ben ar 31 Awst 2021 a byddai partneriaeth newydd, 'Partneriaeth', o dri awdurdod lleol - Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Penfro a Chyngor Dinas a Sir Abertawe yn cychwyn o 1 Medi 2021 gyda chynllun cyfreithiol newydd cytundeb. Fodd bynnag, oherwydd oedi wrth benderfynu ar y strwythur staffio ar gyfer y Partneriaeth newydd a'r amserlenni ar gyfer cwblhau'r prosesau ymgynghori ac adnoddau dynol cysylltiedig, bydd ERW bellach yn dod i ben ar ddiwedd 2021-22. Er bod Cyngor Sir Powys wedi parhau'n rhan o ERW tan 31 Awst 2021, nid yw wedi derbyn unrhyw wasanaethau o 1 Medi 2021. Mae'r 'Partneriaeth' newydd yn gweithredu ar ffurf gysgodol ar hyn o bryd, ac mae'r cytundeb cyfreithiol newydd yn cael ei ystyried ar hyn o bryd i'w gymeradwyo gan bob un o'r tri awdurdodau lleol partner. Deallir y bydd yr awdurdodau lleol eraill yn gwneud eu trefniadau eu hunain ar gyfer y dyfodol.

Trosglwyddwyd staff ERW a lwyddodd i gael gwaith gyda'r 'Partneriaeth' newydd yn ystod 2021-22. Gadawodd rhai staff neu ymddeolodd o ERW a daeth secondiadau i ben. Roedd rhai diswyddiadau, ond ni wnaed unrhyw ddarpariaeth ar gyfer unrhyw rhwymedigaeth yn y datganiadau ariannol hyn gan y rhagwelwyd y byddai'r nifer yn fach, a bydd unrhyw gostau'n cael eu hariannu gan aelodau awdurdod lleol blaenorol ERW, cronfeydd ERW neu'r awdurdod lleol presennol aelodau ERW.

15.4 Cronfa Bensiwn (Wrth Gefn)/Rhwymedigaeth y Gronfa Bensiwn

Mae'r Gronfa Bensiwn (Wrth Gefn)/Rhwymedigaeth y Gronfa Bensiwn yn ymwneud â Chynllun Pensiwn Dyfed (gweler nodyn 13.2.1), ac mae'n amsugno'r gwahaniaethau o ran amseru sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer rhoi cyfrif am fuddion ôl-gyflogaeth a buddion cyllido, a hynny'n unol â darpariaethau statudol.

Mae balans y ddyled ar y Gronfa Bensiwn Wrth Gefn yn adlewyrchu'r diffyg ar adeg benodol rhwng y buddion a enillwyd gan gyflogaion blaenorol a chyflogaion presennol, a'r adnoddau o ran asedau'r gronfa pensiwn sy'n ofynnol i'w talu. Dylai'r trefniadau statudol ar gyfer rheoli'r Gronfa sicrhau y bydd cyllid wedi'i neilltuo pan fydd angen talu'r buddion.

	2019-20 £000	2020-21 £000
Balans 1 Ebrill	316	407
Ailfesur Rhwymedigaethau ac Asedau Pensiwn	-	-
Tynnu'n ôl eitemau i'w priodoli i'r gwarged/diffyg o ran darparu gwasanaethau yn y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	156	386
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol eraill yn ystod y flwyddyn	(65)	(180)
Balans 31 Mawrth	407	613

16.0 Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Rhagwelwyd y byddai ERW yn dod i ben ar 31 Awst 2021 a byddai partneriaeth newydd, 'Partneriaeth', o dri awdurdod lleol - Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Penfro a Chyngor Dinas a Sir Abertawe yn cychwyn o 1 Medi 2021 gyda chynllun cyfreithiol newydd cytundeb. Fodd bynnag, oherwydd oedi wrth benderfynu ar y strwythur staffio ar gyfer y Bartneriaeth newydd a'r amserlenni ar gyfer cwblhau'r prosesau ymgynghori ac adnoddau dynol cysylltiedig, bydd ERW bellach yn dod i ben ar ddiwedd 2021-22. Er bod Cyngor Sir Powys wedi parhau'n rhan o ERW tan 31 Awst 2021, nid yw wedi derbyn unrhyw wasanaethau o 1 Medi 2021. Mae'r 'Partneriaeth' newydd yn gweithredu ar ffurf gysgodol ar hyn o bryd, ac mae'r cytundeb cyfreithiol newydd yn cael ei ystyried ar hyn o bryd i'w gymeradwyo gan bob un o'r tri awdurdodau lleol partner. Deallir y bydd yr awdurdodau lleol eraill yn gwneud eu trefniadau eu hunain ar gyfer y dyfodol.